

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 47 luvun 8 §:n ja eräiden tuotteiden markkinavonnasta annetun lain muuttamisesta sekä laiksi kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua lakia ja rikoslakia. Lakeihin tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, jotka aiheutuvat henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevista Euroopan unionin asetuksista. Asetukset korvaavat henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevat direktiivit. Lisäksi kuluttajakäyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskien annettaisiin laki kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista sekä näiden henkilönsuojainten markkinavontaan liittyen laki eräiden tuotteiden markkinavonnasta annetun lain muuttamisesta.

Vaikka henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevat asetukset ovat EU-asetuksina suoraan sovellettavaa oikeutta, ne edellyttävät, että kansallisessa lainsäädännössä on nimetty markkinavontaviranomainen sekä säädetty ohjeiden, tietojen ja merkintöjen kielestä sekä seuraamuksista. Työssä käytettäviä teknisiä laitteita koskevaan laitelakiin lisättäisiin viittaukset Euroopan unionin asetuksiin, ja lain kieltä, valvontaa ja rangaistusta koskevat säännökset tulisivat sovellettaviksi myös asetusten kohdalla. Laista poistettaisiin nykyiset tarpeettomiksi käyvät viittaukset henkilönsuojaimiin. Rikoslain työturvallisuusmääräyksen määritelmää laajennettaisiin kattamaan kyseiset asetukset. Tarkoituksena olisi säilyttää nykyisenkaltainen rangaistavuuden kattavuus.

Kuluttajien käyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten osalta säädettäisiin vastaavasti eräistä henkilönsuojainasetuksen edellyttämistä asioista uudessa kansallisessa laissa. Kyseessä olisi tältä osin kuitenkin kuluttajakäytössä olevia henkilönsuojaimia koskeva erityissääntely.

Sekä henkilönsuojain- että köysiratalaitteistoasetusta sovelletaan 21 päivästä huhtikuuta 2018, jolloin lait on tarkoitettu tulemaan voimaan.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1016/2004, jäljempänä laitelaki) tarkoituksena on varmistaa, että kone, työväline, henkilönsuojain tai muu tekninen laite on vaatimusten mukainen eikä aiheuta valmistajan tarkoittamassa käytössä tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Lain tarkoituksena on myös varmistaa, että asianmukaisesti suunniteltu, valmistettu ja varustettu tekninen laite voidaan esteettä luovuttaa markkinoille tai käyttöön. Laitelakia sovelletaan sen 2 §:n mukaan valmistajaan, maahantuojaan, myyjään ja muuhun henkilöön, joka luovuttaa olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitettua teknisen laitteen Suomessa markkinoille tai käyttöön. Jos muussa laissa on laitelaista poikkeavia säännöksiä teknisten laitteiden markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, niitä sovelletaan laitelain asemesta. Laitelaki on siten olennaisessa määrin työkäyttöön tarkoitettuja teknisiä laitteita koskeva yleislaki, jota sovelletaan aina silloin, kun jostain lain soveltamispiiriin kuuluvasta asiasta ei ole säädetty muussa laissa. Yksityiseen kulutukseen tarkoitettut tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävät tekniset laitteet kuuluvat kulluttajaturvallisuuslain (920/2011) soveltamisalaan ja sen valvonnan piiriin.

Laitelain 4 §:n mukaan valmistajan on suunniteltava ja valmistettava tekninen laite rakenteiltaan, varusteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaiseksi, että se soveltuu tarkoitettuun käyttöön eikä tällaisessa käytössä aiheuta tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa. Laitelain 5 §:ssä asetetaan valmistajan velvollisuudeksi osoittaa, että tekninen laite on vaatimusten mukainen. Vaaralliset tekniset laitteet ja muut kuin yksinkertaiset vähäisiltä vaaroilta suojaamaan tarkoitettut henkilönsuojaimet on asiantuntijalaitoksen tyyppitarkastettava tai varmistettava niiden vaatimustenmukaisuus. Valmistajan on myös koottava vaatimustenmukaisuuden osoittamista ja valvontaa varten tekniset asiakirjat, laadittava laitteen mukana toimitettavaksi asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet sekä varustettava tekninen laite merkinnällä sen vaatimustenmukaisuudesta ja pääsääntöisesti tarpeellisella tunnistamismerkinnällä. Laitelain 8 §:n mukaan teknisen laitteen katsotaan olevan sitä koskevien vaatimusten mukainen, jos valmistaja on antanut vaatimustenmukaisuudesta asianmukaisen vakuutuksen ja tehnyt laitteeseen sitä koskevan merkinnän tai laitteen vaatimustenmukaisuus on muutoin osoitettu siten kuin laitelain 5:ssä säädetään. Laitelain 7 §:n mukaan, jos valmistaja ei ole täyttänyt hänelle laitelaissa asetettua velvollisuuttaan, kuuluu se sellaiselle muulle henkilölle, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella. Laitelain 9 §:n mukaan markkinoille luovutetun teknisen laitteen edelleen luovuttajan on osaltaan varmistettava, että laite on turvallisuuden kannalta siten vaatimusten mukainen kuin se oli markkinoille luovuttaessa. Edelleen luovuttajan on myös varmistettava, että asianmukaiset suomen- ja ruotsinkieliset ohjeet ovat laitteen mukana.

Laitelaki sisältää perussäännökset sekä Euroopan unionin lainsäädännön piiriin kuuluvista teknisistä laitteista että kansalliseen säätelyyn kuuluvista työssä käytettävistä laitteista. Laissa on annettu asetuksenantovaltuudet. Laitelain 4 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset muun muassa koneiden, henkilönsuojainten ja muiden teknisten laitteiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista. Laitelain 5 §:n 2 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset teknisistä laitteista, joille on tehtävä tyyppitarkastus tai muu vaatimustenmukaisuuden varmentaminen, ja siihen liittyvästä menettelystä sekä laitteen mukana toimitettavien ohjeiden sisällöstä ja laitteeseen tehtävistä merkinnöistä.

Henkilönsuojaimia koskeva direktiivi (Neuvoston direktiivi 89/686/EY henkilönsuojaimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä) on pantu kansallisesti täytäntöön henkilönsuojaimista annetulla valtioneuvoston päätöksellä (1406/1993) sekä köysiratalaitteistoja koskeva direktiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/9/EY henkilökuljetukseen tarkoitettuista köysiratalaitteistoista) henkilökuljetukseen tarkoitettuista köysiratalaitteistoista annetulla valtioneuvoston asetuksella (253/2002). Konedirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/42/EY koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta) on laitettu täytäntöön koneiden turvallisuudesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (400/2008). Kansalliseen säätelyyn kuuluvista työssä käytettävistä laitteista ja työvälineistä tarkempia säännöksiä on annettu laserlaitteista ja niiden tarkastuksesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (291/2008).

Henkilönsuojaimista annetun valtioneuvoston päätöksen mukaan henkilönsuojain voidaan saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön, kun se on kyseisen päätöksen määräysten mukainen ja siihen on tehty EY-merkintä. Henkilönsuojaimen on täytettävä sitä koskevat terveyttä ja turvallisuutta koskevat perusvaatimukset. Henkilönsuojain täyttää perusvaatimukset myös silloin, jos se on suunniteltu, valmistettu ja varustettu sitä koskevin yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti. Valtioneuvoston päätöksessä säädetään menettelyistä, kuten EY-tyyppitarkastus, valmiiden tuotteiden EY-laadunvarmistusjärjestelmä ja tuotannon EY-laadunvarmistusjärjestelmä, joilla valmistaja osoittaa henkilönsuojaimen täyttävän säädetyt vaatimukset. Päätöksessä on säännökset myös EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta ja EY-merkinnästä. Valtioneuvoston päätöksen liite 1 sisältää terveyttä ja turvallisuutta koskevat perusvaatimukset, liite 2 koskee valmistajan toimittamia teknisiä asiakirjoja, liite 3 EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusta ja liite 4 EY-vaatimustenmukaisuusmerkintää.

Henkilökuljetukseen tarkoitettuista köysiratalaitteistoista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan laitteistojen ja niiden infrastruktuurin, osajärjestelmien ja turvakomponenttien on täytettävä niihin sovellettavat direktiivin 2000/9/EY liitteessä II esitetyt olennaiset vaatimukset. Lisäksi suunnitellulle laitteistolle on tehtävä kyseisen direktiivin mukainen turvallisuusanalyysi, jonka perusteella laaditaan turvallisuusselvitys. Turvallisuusselvityksessä esitetään vaaratilanteita varten suunnitellut toimenpiteet ja luettelo käytettävistä turvakomponenteista ja osajärjestelmistä. Valtioneuvoston päätöksessä säädetään myös direktiivin eri liitteisiin perustuvasta turvakomponenteille tehtävästä vaatimustenmukaisuuden arvioinnista sekä niitä koskevasta CE-merkinnästä ja EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta sekä osajärjestelmille tehtävästä EY-tarkastuksesta ja EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta. Henkilökuljetukseen tarkoitettuista köysiratalaitteistoista annettu valtioneuvoston asetus sisältää lisäksi köysiratalaitteiston käyttöä koskevia säännöksiä, jotka eivät perustu direktiiviin. Valtioneuvoston päätöksen 2 luvussa säädetään muun muassa köysiratalaitteistolle tehtävistä asennus- ja määräaikaistarkastuksista, köysiratalaitteiston vastaavasta hoitajasta, käytön valvonnasta ja säilytettävistä asiakirjoista.

Laitelain ja sen nojalla annettujen alemmanasteisten säädösten noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset siten kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006, jäljempänä valvontalaki) säädetään. Valvontalain 4 luku sisältää työssä käytettävien teknisten laitteiden valvontaa, niin kutsuttua markkinavalvontaa, koskevat säännökset. Jos aluehallintovirasto valvonnassaan havaitsee, ettei markkinoille tai käyttöön tarkoitettu kone, työväline, henkilönsuojain tai muu tekninen laite ole säädettyjen vaatimusten mukainen tai se on muuten omissaan aiheuttamaan vaaraa henkilöille tai omaisuudelle, aluehallintoviraston on tarpeelliselta osin siirrettävä asia sosiaali- ja terveysministeriön käsiteltäväksi. Ministeriö voi kieltää teknisen laitteen luovuttamisen markkinoille tai käyttöön taikka se voi kiellon sijaan määrätä rajoituksia tai ehtoja luovuttamiselle. Ministeriö voi myös määrätä teknisen laitteen markkinoilta poistamisesta ja hävittämistä sekä asettaa päätöksissään tarkempia velvoitteita esimerkiksi tiedottamisesta. Ministeriö

voi asettaa päätöksessään asetetun velvoitteen tehosteeksi uhkasakon taikka teettämis- tai keskeyttämishuonon. Aluehallintoviraston tarkastaja voi puolestaan antaa väliaikaisen kiellon, jos markkinoille tai käyttöön tarkoitettu tekninen laite ei ole säädettyjen vaatimusten mukainen tai jos se käyttöön otettuna voi aiheuttaa välitöntä vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle tai terveydelle ja jos väliaikainen kieltäminen on valvonnan tarkoituksen kannalta välttämätöntä.

Laitelain 13 § sisältää rangaistussäännöksen laiteturvallisuusrikkomuksesta. Pykälän mukaan valmistaja tai luovuttaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö laitelaissa säädetyn velvollisuutensa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, laiteturvallisuusrikkomuksesta sakkoon. Rangaistus työturvallisuusrikkomuksesta säädetään rikoslain (39/1889) 47 luvun 1 §:ssä. Rikoslain 47 luvun 1 §:n mukaan työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta muun muassa rikkoo työturvallisuusmääräyksiä, on tuomittava työturvallisuusrikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi. Luvun 8 §:ssä työturvallisuusmääräyksillä tarkoitetaan työturvallisuuslakiin, työterveyshuoltolakiin, eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin, laivaväen työ- ja asuinympäristöstä annettuun lakiin sekä ruokahuollosta aluksella annettuun lakiin tai muuhun työturvallisuutta koskevaan lakiin sisältyviä taikka tällaisen lain nojalla annettuja työn turvallisuutta tai terveellisyyttä koskevia säännöksiä, joita on noudatettava toisen suojelemiseksi. Luvun 8 §:n 2 momentissa todetaan, että mitä 1 §:ssä säädetään työnantajan ja tämän edustajan vastuusta, sovelletaan muun muassa eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuihin henkilöihin ja heidän edustajiinsa.

Osassa EU-lainsäädäntöön perustuvissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä valmistajan on käytettävä ulkopuolisen, ilmoitetuksi laitokseksi hyväksytyyn arviointielimen palveluja. Teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavien arviointielimien hyväksymisestä säädetään työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annetussa laissa (1053/2010). Ilmoitetuksi laitokseksi hakeva arviointielin osoittaa täyttävänsä arviointielimelle säädettyt hyväksymisen edellytykset ensisijaisesti akkreditoinnilla, josta säädetään vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005).

Kuten edellä on tuotu esiin, yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen käytettävien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja valvonnasta säädetään kuluttajaturvallisuuslaissa ja sen nojalla. Kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten on täytettävä kuluttajaturvallisuuslakia edeltäneen kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004) nojalla annetun, kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevista vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1101/2009) vaatimukset. Asetuksen 1 §:n mukaan kuluttajien käyttöön tarkoitettujen, markkinoille saatettavien henkilönsuojainten on täytettävä henkilönsuojaimista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (1406/1993) säädetty vaatimukset. Kuluttajakäyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevat siis käytännössä samat vaatimukset kuin työssä käytettäviä henkilönsuojaimia.

Kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevista vaatimuksista annetun asetuksen noudattamista valvovat kuluttajaturvallisuuslain valvontaviranomaiset eli Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä tietyiltä osin Tulli. Käytännössä kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten valvontaa on tehnyt pääasiassa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Tullin osalta valvontaa on käytännössä rajoittanut merkittävästi Tullilaboratorion testauskapasiteetin puute näitä tuotteita koskevilta osin.

Ahvenanmaa

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:ssä säädetään valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välisestä toimivallan jaosta. Nyt ehdotettu sääntely koskee osin asioita, jotka itsehallintolain 18 §:n 12 ja 22 kohtien mukaan kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Tällaisia ovat kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia eli tuoteturvallisuutta koskevat säännösehdotukset. Sen sijaan itsehallintolain 27 §:n 19 ja 21 kohtien mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat työoikeutta ja standardisointia koskevat asiat. Näin ollen nyt ehdotetun sääntelyn osalta valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat työturvallisuussääntelyn alaan luettavat säädökset eli työssä käytettäviä henkilönsuojaimia koskevat sekä köysiratalaitteistoja koskevat säädösehdotukset.

1.2 Euroopan Unionin lainsäädäntö

NLF-mukautukseen perustuva lainsäädäntö

Euroopan unionin sisämarkkinalainsäädännöllä pyritään turvaamaan muun muassa tavaroiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionin rajojen sisäpuolella. Tavaroiden vapaata liikkuvuutta edistetään yhdenmukaistamalla tuotteita koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä. Euroopan unionissa on hyväksytty niin kutsuttu uusi lainsäädäntökehys (New Legislative Framework, NLF), johon kuuluvat 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008 tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (jäljempänä NLF-asetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta (jäljempänä NLF-päätös).

NLF-asetuksessa säädetään akkreditoinnista, markkinavalvonnasta, kolmansista maista tuotavien tuotteiden valvonnasta eli unionin ulkorajavalvonnasta sekä CE-merkinnästä. NLF-asetuksen soveltaminen alkoi 1 päivänä tammikuuta 2010 ja se on suoraan sovellettavaa oikeutta, joka velvoittaa ja luo oikeuksia ilman, että säännöksiä implementoidaan kansalliseen lainsäädäntöön. NLF-päätös on puitepäätös, joka muodostaa yleiset puitteet tuotteiden kaupan pitämisen ehtojen yhdenmukaistamista koskevaa lainsäädäntöä varten. Sillä ei ole suoraa oikeudellista vaikutusta, vaan se toimii ohjeena laadittaessa ja muutettaessa tuotekohtaisia yhdenmukaistamissäädöksiä. NLF-päätöksessä on määräykset muun muassa talouden toimijoiden velvollisuuksista, tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä.

EU-asetus henkilönsuojaimista

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 9 päivänä maaliskuuta 2016 asetuksen henkilönsuojaimista (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/425 henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta, jäljempänä henkilönsuojainasetus). Asetus julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 31 päivänä maaliskuuta 2016 ja se tuli voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016. Henkilönsuojainasetusta sovelletaan pääsääntöisesti 21 päivästä huhtikuuta 2018, jolloin aikaisempi henkilönsuojaindirektiivi kumoutuu.

Uusi henkilönsuojainasetus perustuu pitkälti aiempaan vuoden 1989 henkilönsuojaindirektiiviin, mutta siinä on otettu huomioon NLF-asetus sekä säännöksiin on tehty NLF-päätöksen edellyttämät mukautukset. Direktiivi on korvattu asetuksella, koska on katsottu, että muun muassa soveltamisalan, olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenet-

telyjen on oltava samat kaikissa jäsenvaltioissa. Valittu säädöstyyppe ei anna jäsenvaltioille mahdollisuutta saattaa säännöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä eri tavoin. Asetuksella on pyritty selkeisiin mutta nykyistä täsmällisempiin säännöksiin.

Henkilönsuojainasetuksessa säädetään unionin markkinoille saatettavien henkilönsuojainten suunnittelua ja valmistusta koskevista vaatimuksista, joiden tarkoituksena on varmistaa käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojeleminen ja vahvistaa henkilönsuojainten vapaata liikkuvuutta unionissa koskevat säännöt. Asetusta sovelletaan henkilönsuojaimiin pois lukien kuitenkin esimerkiksi puolustusvoimien käyttöön suunnitellut, itsepuolustukseen suunnitellut, tietyt yksityiseen käyttöön tarkoitetut ja meri- ja ilma-aluksilla käytetyt henkilönsuojaimet sekä tietyt moottoripyörien ja mopojen käyttäjien pään-, kasvojen- tai silmiensuojaimet. Muutoksena aiempaan yksityiseen käyttöön tarkoitetut kuumuudelta suojaavat tuotteet ovat asetuksen tarkoittamia henkilönsuojaimia vastaavasti kuin työssä käyttöön tarkoitetut kuumuudelta suojaavat tuotteet.

Henkilönsuojainasetuksen II luvussa on säädetty talouden toimijoiden velvollisuuksista nykyistä täsmällisemmin NLF-mallin tapaan. Talouden toimijalla tarkoitetaan valmistajaa, valtuutettua edustajaa, maahantuojaa ja jakelijaa. Kaikilla toimitus- ja jakeluketjuun kuuluvilla talouden toimijoilla on vastuu toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että markkinoilla asetetaan saataville ainoastaan asetuksen mukaisia henkilönsuojaimia. Tämän vuoksi asetuksessa on yksityiskohtaisesti säädetty kunkin talouden toimijan velvollisuuksista.

Valmistaja vastaa siitä, että henkilönsuojain on suunniteltu ja rakennettu olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa tai suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska sillä on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista. Tämän vuoksi vaatimustenmukaisuuden arviointi kuuluu edelleen yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Lisäksi valmistaja vastaa muun muassa teknisten asiakirjojen ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen laatimisesta, CE-merkinnän ja muiden asianmukaisten merkintöjen kiinnittämisestä, yhteystietojen ilmoittamisesta ja ohjeiden ja tietojen liittämisestä henkilönsuojaimen mukaan. Jos henkilönsuojain aiheuttaa riskin, valmistajan on tehtävä näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla jo oleville suojaajille sekä tutkittava vaatimustenvastaisia henkilönsuojaimia koskevat valitukset ja pidettävä niistä kirjaa. Tarvittaessa valmistajan on ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.

Valmistaja voi nimittää valtuutetun edustajan kirjallisella toimeksiannolla. Valtuutetun edustajan tehtävänä on suorittaa valmistajalta saamassaan toimeksiannossa määritellyt tehtävät. Valtuutetun edustajan toimeksiantoon ei kuitenkaan voi kuulua sen varmistaminen, että henkilönsuojain on suunniteltu ja valmistettu olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisesti eikä teknisten asiakirjojen laatimisvelvollisuus. Nämä kuuluvat valmistajan vastuulle. Toimeksiantoon voi sisältyä esimerkiksi EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja teknisten asiakirjojen pitäminen kansallisten markkinavalvontaviranomaisten saatavilla sekä tietojen ja asiakirjojen toimittaminen pyynnöstä kansalliselle viranomaiselle.

Maahantuoja vastaa siitä, että sen markkinoille saattamat henkilönsuojaimet ovat vaatimustenmukaisia. Maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on tehnyt asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn, laatinut tekniset asiakirjat, kiinnittänyt CE-merkinnän ja että henkilönsuojaimen mukana on vaaditut asiakirjat, ohjeet ja tiedot. Maahantuojan on ilmoitettava yhteystietonsa, samoin sen on vastaavasti kuin valmistajan huolehdittava riskin aiheuttavan henkilönsuojaimen testaamisesta, valitusten tutkimisesta ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Jakelijan on puolestaan ennen henkilönsuojaimen asettamista saataville markkinoilla muun muassa varmistettava, että siinä on CE-merkintä ja että sen mukana on vaaditut asiakirjat, ohjeet ja tiedot. Myös jakeli-

jan on omalta osaltaan ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin, jos on syytä uskoa, että henkilönsojain ei ole vaatimustenmukainen.

Henkilönsojainasetuksen III luvussa säädetään henkilönsojainten vaatimustenmukaisuudesta, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta, CE-merkinnästä ja sen kiinnittämisestä viittaamalla pääosin asetuksen liitteisiin. Luvussa tuodaan esiin periaate, että henkilönsojaimia on pidettävä asetuksen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisina, jos ne ovat sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukaisia, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Luvussa IV viitataan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen osalta asetuksen liitteisiin. Se, mitä arviointimenettelyä on noudatettava, riippuu siitä, mihin kolmesta riskiluokasta henkilönsojain luokitellaan. Aiemmin direktiivissä henkilönsojaimet luokiteltiin suojaintyyppin perusteella.

Henkilönsojainasetuksen V luku koskee vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista. Kyseistä lukua on alettu soveltaa 21 päivästä lokakuuta 2016. Tältä osin lakiin työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä on tehty lakitekniset muutokset lailla 1085/2016 hallituksen esityksen HE 183/2016 vp pohjalta (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annetun lain muuttamisesta).

Henkilönsojainasetuksen VI luvussa säännellään nykyistä täsmällisemmin markkinavalvonnasta, jonka osalta viitataan myös NLF-asetukseen. Henkilönsojainasetuksessa säädetään jäsenvaltioiden ja markkinavalvontaviranomaisen velvollisuuksista, markkinavalvontatoimenpiteistä, ilmoitusvelvollisuuksista muun muassa komissiolle ja muille jäsenvaltioille, tiedonvaihdosta sekä unionin suojamenettelyistä. Luvussa on myös säännökset riskin aiheuttavista vaatimustenmukaisista henkilönsojaimista ja mahdollisista toimenpiteistä. Muodollista vaatimustenvastaisuutta koskeva säännös koskee esimerkiksi CE-merkintää, ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroa, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta, teknisiä asiakirjoja sekä yhteystietoja. Henkilönsojain ei ole vaatimusten mukainen, jos kyseiset merkinnät tai muut tiedot puuttuvat tai ovat virheellisiä.

Direktiivin VII luku koskee delegoituja säädöksiä ja komiteamenettelyä. Komissio voi antaa delegoituja säädöksiä henkilönsojainten riskiluokituksen muuttamisesta. Luku VIII sisältää erinäisiä siirtymä- ja loppusäännöksiä. Jäsenvaltioiden on vahvistettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa asetuksen säännöksiä. Sääntöihin voi sisältyä vakavia rikkomistapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Henkilönsojainasetuksen siirtymäsäännösten mukaan jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisten vuoden 1989 henkilönsojaindirektiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden asettamista saataville markkinoilla, jotka ovat kyseisen direktiivin säännösten mukaisia ja jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivää huhtikuuta 2019. Myös direktiivin nojalla myönnettyt EY-tyyppitarkastustodistukset ja annetut hyväksymispäätökset ovat voimassa 21 päivään huhtikuuta 2023, ellei niiden voimassaolo päätty ennen sitä.

Henkilönsojainasetuksen liitteessä I vahvistetaan niiden riskien luokat, joilta henkilönsojainten on tarkoitus suojata käyttäjiä. Riskiluokkia on kolme. Asetuksen liitteessä II säädetään olennaisista terveys- ja turvallisuusvaatimuksista ja liitteessä III henkilönsojaimen teknisistä asiakirjoista. Liitteet IV - VIII koskevat vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä tai niiden osia, joita ovat sisäinen tuotannonvalvonta, EU-tyyppitarkastus, sisäiseen tuotannonvalvontaan perustuva tyyppimukaisuus, sisäiseen tuotannonvalvontaan perustuva tyyppimukaisuus ja satunnaisin väliajoin suoritettavat valvotut tuotetarkastukset sekä tuotantoprosessin laadunvarmistukseen perustuva tyyppimukaisuus. Se, mitä arviointimenettelyä on käytettävä, määräytyy henkilönsojaimen riskiluokan perusteella. EU-tyyppitarkastukseen liittyen aiemmasta poiketen EU-tyyppitarkastustodistus on voi-

massa enintään viisi vuotta kerrallaan ja sen sisällölle on asetettu vähimmäisvaatimukset. Henkilönsuojainasetuksen liitteessä IX säädetään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

EU-asetus köysiratalaitteistoista

Samaan aikaan henkilönsuojainasetuksen kanssa annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus köysiratalaitteistoista (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/424 köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta, jäljempänä köysiratalaitteistoasetus). Se julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 31 päivänä maaliskuuta 2016 ja tuli voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016. Köysiratalaitteistoasetusta sovelletaan myös pääsääntöisesti 21 päivästä huhtikuuta 2018, jolloin aikaisempi köysiratalaitteistodirektiivi kumoutuu. Köysiratalaitteistot ovat pääosin nostojärjestelmiä, kuten raiteilla kulkevia köysiratoja, ilmassa kulkevia köysiratoja (köysiriippuratoja, korihissejä, tuolihissejä) ja vetohissejä.

Köysiratalaitteistoasetuksen pohjana on aiempi vuoden 2000 köysiratalaitteistodirektiivi, joka on mukautettu NLF-sääntelyyn. Vastaavasti kuin henkilönsuojainasetuksen kohdalla asetuksella varmistetaan, etteivät jäsenvaltiot voi saattaa säännöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä eri tavoin, ja pyrkimyksenä on paitsi selkeyttää niin myös täsmentää nykyisiä säännöksiä.

Köysiratalaitteistoasetuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat köysiratalaitteistoihin tarkoitettujen osajärjestelmien ja turvakomponenttien markkinoilla saataville asettamista ja vapaata liikkuvuutta. Asetus sisältää myös uusien köysiratalaitteistojen suunnittelua, toteutusta ja käyttöönottoa koskevia sääntöjä. Sitä sovelletaan henkilökuljetukseen tarkoitettuihin uusiin köysiratalaitteistoihin, köysiratalaitteistoihin tehtäviin, uutta lupaa vaativiin muutoksiin sekä köysiratalaitteistoihin tarkoitettuihin osajärjestelmiin ja turvakomponentteihin. Keskeisinä kriteereinä asetuksen soveltamisalaan kuuluvien laitteistojen määrittämisessä käytetään vetoköysien käyttöä ja matkustajien kuljettamis-tehtävää. Asetusta ei sovelleta esimerkiksi hissejä koskevan direktiivin (2014/33/EU) soveltamisalaan kuuluviin hisseihin, tiettyihin jäsenvaltion historiallisiksi tai kulttuuriperintöön kuuluviksi luokittelemiin köysiratalaitteistoihin, maa- ja metsätaloudessa käytettäviin laitteistoihin, kaivoksissa käytettäviin ja teollisiin tarkoituksiin rakennettuihin ja käytettäviin laitteistoihin eikä laitteistoihin, joissa käyttäjät tai kantavat yksiköt ovat veden varassa.

Köysiratalaitteistoasetuksen I luvussa säädetään muun muassa suunniteltuja köysiratalaitteistoja koskevasta turvallisuusanalyysistä ja -selvityksestä. Jäsenvaltion tulee kansallisessa lainsäädännössään määrittellä köysiratalaitteistosta vastuussa oleva henkilö, jonka on tehtävä tai teetettävä suunniteltua köysiratalaitteistoa koskeva turvallisuusanalyysi. Köysiratalaitteistokohtaisessa turvallisuusanalyysissä on otettava huomioon muun muassa suunnitellut käyttötavat, tekniikan uusimman kehityksen taso, kyseisen köysiratalaitteiston monimutkaisuus, paikallinen ympäristö, kaikkein epäsuotuisimmat käyttöolosuhteet sekä erilaiset turvallisuusnäkökohdat ja riskit. Turvallisuusanalyysin on katettava myös turvalaitteet ja niiden vaikutukset köysiratalaitteistoon sekä turvalaitteisiin liittyvät osajärjestelmät. Analyysin tulee myös sisältää luettelo köysiratalaitteistoon asennettavista osajärjestelmistä ja turvakomponenteista. Turvallisuusanalyysin tulokset esitetään turvallisuusselvityksessä. Köysiratalaitteistosta vastuussa olevan henkilön on toimitettava köysiratalaitteiston hyväksymisestä vastaavalle viranomaiselle tai laitokselle muun muassa tehty turvallisuusselvitys, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja muut osajärjestelmien ja turvakomponenttien vaatimustenmukaisuutta koskevat asiakirjat sekä köysiratalaitteiston ominaisuuksia koskevat asiakirjat.

Köysiratalaitteistoasetuksen II luvussa on säädetty, kuten henkilönsuojainasetuksessa, talouden toimijoiden velvollisuuksista nykyistä täsmällisemmin. Luku koskee velvollisuuksia saatettaessa köysiratalaitteistoihin tarkoitettuja osajärjestelmiä tai turvakomponentteja markkinoille. Valmistaja

vastaa siitä, että osajärjestelmä tai turvakomponentti on suunniteltu ja rakennettu olennaisten vaatimusten mukaisesti, ja vaatimustenmukaisuuden arviointi kuuluu edelleen yksinomaan valmistajan vastuulle. Lisäksi valmistaja vastaa muun muassa teknisten asiakirjojen ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen laatimisesta, CE-merkinnän ja muiden asianmukaisten merkintöjen kiinnittämisestä, yhteystietojen ilmoittamisesta ja ohjeiden ja tietojen liittämisestä osajärjestelmän tai turvakomponentin mukaan. Täsmennyksenä aiempaan, valmistajan on säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus 30 vuoden ajan sen jälkeen, kun osajärjestelmä tai turvakomponentti on saatettu markkinoille. Vastaavasti kuin henkilönsuojainasetuksessa, jos osajärjestelmä tai turvakomponentti aiheuttaa riskin, valmistajan on tehtävä näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla jo oleville kyseisille tuotteille sekä tutkittava vaatimustenvastaisia tuotteita koskevat valitukset ja pidettävä niistä kirjaa. Tarvittaessa valmistajan on ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.

Valmistaja voi nimittää vastaavasti kuin henkilönsuojainasetuksessa valtuutetun edustajan kirjallisella toimeksiannolla. Valtuutetun edustajan toimeksiantoon ei voi kuulua sen varmistaminen, että osajärjestelmät tai turvakomponentit on suunniteltu ja valmistettu olennaisten vaatimusten mukaisesti eikä teknisten asiakirjojen laatimisvelvollisuus.

Maahantuoja vastaa siitä, että sen markkinoille saattamat osajärjestelmät tai turvakomponentit ovat vaatimustenmukaisia. Maahantuojan velvollisuudet ovat vastaavat kuin henkilönsuojainasetuksessa, eli tämän on varmistettava, että valmistaja on tehnyt asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn, laatinut tekniset asiakirjat, kiinnittänyt CE-merkinnän ja että osajärjestelmän tai turvakomponentin mukana on vaaditut asiakirjat, ohjeet ja tiedot. Maahantuojan on ilmoitettava yhteystietonsa, samoin sen on vastaavasti kuin valmistajan huolehdittava riskin aiheuttavan tuotteen testaamisesta, valitusten tutkimisesta ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Myös maahantuojan on 30 vuoden ajan osajärjestelmien tai turvakomponentin markkinoille saattamisesta pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös markkinavalvontaviranomaisen saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan pyynnöstä antaa kyseisten viranomaisten saataville. Jakelijan velvollisuudet vastaavat sitä, mitä henkilönsuojainasetuksen kohdalla on todettu.

Köysiratalaitteistoasetuksen III luvussa säädetään osajärjestelmien ja turvakomponenttien vaatimustenmukaisuudesta, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta, CE-merkinnästä ja sen kiinnittämisestä viittaamalla pääosin asetuksen liitteisiin. Luvussa tuodaan esiin periaate, että osajärjestelmiä ja turvakomponentteja on pidettävä asetuksen olennaisten vaatimusten mukaisina, jos ne ovat sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukaisia, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely määräytyy valmistajan valinnan mukaisesti.

Köysiratalaitteistoasetuksen IV luku koskee vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista. Kuten henkilönsuojainasetuksen kohdalla, kyseistä lukua on alettu soveltaa 21 päivästä lokakuuta 2016 ja tältä osin lakiin työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä on tehty laki-tekniset muutokset lailla 1085/2016. Köysiratalaitteistoasetuksen markkinavalvontaa koskeva V luku on sisällöltään vastaava kuin henkilönsuojainasetuksessa. Asetuksen VI luvussa on komiteamenettelyä sekä seuraamuksia koskevat säännökset, jotka ovat vastaavat kuin henkilönsuojainasetuksessa.

Köysiratalaitteistoasetuksen siirtymäsäännöksen mukaan jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisen vuoden 2000 köysiratalaitteistodirektiivin soveltamisalaan kuuluvien osajärjestelmien tai turvakomponenttien asettamista saataville markkinoilla, jotka ovat kyseisen direktiivin säännösten mukaisia ja jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivänä huhtikuuta 2018. Ne eivät myöskään saa estää ky-

seisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvien köysiratalaitteistojen käyttöönottoa, jotka ovat kyseisten direktiivien säännösten mukaisia ja jotka on asennettu ennen 21 päivää huhtikuuta 2018. Lisäksi turvakomponenteille direktiivin nojalla myönnetty todistukset ja annetut hyväksymispäätökset ovat voimassa asetuksen nojalla.

Köysiratalaitteistoasetuksen liite I sisältää luettelon osajärjestelmistä. Asetuksen liitteessä II säädetään olennaisista vaatimuksista. Liitteet III -VII koskevat osajärjestelmien ja turvakomponenttien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä, joita ovat EU-tyyppitarkastus, tuotantoprosessin laadunvarmistukseen perustuva tyyppimukaisuus, tuotekohtaiseen tarkastukseen perustuva tyyppimukaisuus, yksikkökohtaiseen tarkastukseen perustuva vaatimustenmukaisuus ja täydelliseen laadunvarmistukseen perustuva vaatimustenmukaisuus. Köysiratalaitteistoasetuksen liitteessä VIII säädetään osajärjestelmiä ja turvakomponentteja koskevista teknisistä asiakirjoista ja liitteessä IX EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

1.3 Nykytilan arviointi

Laitelaki sisältää koneen, työvälineen, henkilönsuojaimen tai muun teknisen laitteen valmistajaan, maahantuojaan tai muuhun markkinoille tai käyttöön luovuttajaan kohdistetut perusvelvoitteet laitteen vaatimustenmukaisuudesta. Laitelaki on kattanut sekä Euroopan unionin lainsäädännön piiriin kuuluvat tekniset laitteet sekä kansalliseen sääntelyyn kuuluvat työssä käytettävät laitteet. Euroopan unionin lainsäädännössä on annettu direktiivit koneista, henkilönsuojaimista ja köysiratalaitteistoista.

Euroopan unionin lainsäädännön piiriin kuuluvista laitteista on annettu tarkemmat säännökset laitelain valtuutussäännösten perusteella. Pääsääntöisesti koneita koskeva direktiivi on laitettu kansallisesti täytäntöön koneiden turvallisuudesta annetulla valtioneuvoston asetuksella, henkilönsuojaimia koskeva direktiivi henkilönsuojaimista annetulla valtioneuvoston päätöksellä sekä köysiratalaitteistoja koskeva direktiivi henkilönkuljetukseen tarkoitetuista köysiratalaitteistoista annetulla valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuudesta on annettu kuluttajaturvallisuuslakia edeltäneen kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annetun lain nojalla erillinen valtioneuvoston asetus, jossa viitataan vaatimusten osalta edellä mainittuun henkilönsuojaimista annettuun valtioneuvoston päätökseen.

Henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskevat Euroopan unionin direktiivit korvautuvat asetuksilla. Unionin asetukset ovat sellaisenaan sovellettavia eivätkä yleensä edellytä erillisiä täytäntöönpanotoimia kansallisella tasolla. Tämän vuoksi nykyisestä kansallisesta lainsäädännöstä on kumottava sellaiset tarpeettomat säännökset, jotka kyseiset Euroopan unionin asetukset kattavat.

Euroopan unionin suoraan sovellettavat asetukset voivat kuitenkin edellyttää, että jäsenvaltiot antavat asetuksen täytäntöönpanemiseksi kansallisia säännöksiä. Kyseisissä asetuksissa on säännöksiä ohjeiden, tietojen ja merkintöjen kielestä, joka jäsenvaltion on määrättävä. Lisäksi asetukset sisältävät säännökset markkinavalvonnasta, mikä edellyttää kansallisen markkinavalvontaviranomaisen määrittämistä. Lisäksi asetuksessa edellytetään jäsenvaltion vahvistavan säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa asetusten säännöksiä.

Laitelain 9 §, joka koskee työssä käytettävän teknisen laitteen edelleen luovuttajan velvollisuuksia, sisältää velvollisuuden varmistaa, että asianmukaiset suomen- ja ruotsinkieliset ohjeet ovat laitteen mukana. Etenkin NLF-sääntelyn mukaisissa yhdenmukaistamissäädöksissä on täsmennetty eri talouden toimijoiden velvollisuuksia, ja myös valmistaja vastaa ohjeiden ja muiden tietojen liittämistä laitteeseen asianmukaisilla kielillä. Nykyisessä säännöksessä on sekä velvoite varmistaa, että

kyseiset ohjeet ovat laitteen mukana, että velvoite varmistaa, millä kielellä ne ovat. Lisäksi säännös ei ole täysin selkeä suhteessa konedirektiivin mahdollistamaan sääntelyyn, jonka mukaan yksikielissä kunnissa on mahdollista olla vain joko suomen- tai ruotsinkieliset ohjeet. Kyseinen säännös on koneiden turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ssä. Perustuslain asetuksen antamista koskevasta 80 §:stä johtuu, että laissa on oltava perussäännös ja laista tulee selkeästi käydä ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella. Asetuksenantovaltuuksien tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Voimassa olevan laitelain 4 ja 5 §:n valtuussäännöksistä ei riittävän selkeästi käy ilmi, että niiden on tarkoitettu kattavan myös kielestä säätämisen. Voimassa olevaa kielisäännöstä on siten edellä esitetyistä syistä tarpeen täsmentää.

Laitelain 12 §:ssä säädetään lain valvonnasta. Laitelain mukaan sen noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset siten kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa säädetään. Kuitenkin silloin, kun kyse on yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta, valvonnasta on säädetty kuluttajaturvallisuuslaissa ja valvovia viranomaisia ovat olleet Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä Tulli. Toimivallan jaossa yhtäältä työkäyttöön ja toisaalta kuluttajakäyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia valvovien viranomaisten välillä ei ole ollut epäselvyyksiä, ja tarvittaessa viranomaiset ovat tehneet yhteistyötä keskenään. Tarkoituksena ei ole tältä osin muuttaa tätä, yhtäältä työkäyttöön ja toisaalta kuluttajakäyttöön tarkoitettuihin tuotteisiin liittyvää nykyistä toimivallan jakoa ja sisältöä.

Henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksessa edellytetään jäsenvaltion vahvistavan säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa asetuksen säännöksiä. Asetusten säännösten mukaan sääntöihin voi sisältyä vakavia rikkomustapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia, vaikka asetuksissa sinänsä ei voida velvoittaa jäsenvaltiota säätämään rikosoikeudellisista seuraamuksista. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jollei asetuksessa toisin säädetä, lähtökohtana on, että seuraamusten on vastaavuusperiaatteen mukaisesti oltava samankaltaisia kuin seuraamukset vastaavan kansallisen oikeuden loukkaamisesta ja ne on voitava määrätä samankaltaisessa menettelyssä kuin seuraamukset vastaavasta kansallisen oikeuden loukkaamisesta. Koska työssä käytettävät henkilönsuojaimet ja köysiratalaitteistot kuuluvat laitelain piiriin, näiden valmistaja tai muu luovuttaja, joka on laiminlyönyt laitelaissa säädetyn velvollisuutensa, on voitu tuomita laitelain 13 §:n mukaisesta laiteturvallisuusrikkomuksesta sakkoon. Laitelaki on myös mainittu rikoslain 47 luvun 8 §:n työturvallisuusmääräysten määritelmässä, sekä laitelain 2 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden on rinnastettu rikoslain 47 luvun 8 §:n 2 momentissa työnantajaan tai tämän edustajaan. Laitelakia rikkova valmistaja tai muu luovuttaja on siten voitu tuomita myös rikoslain 47 luvun 1 §:ssä säädetyn työturvallisuusrikosta koskevan rangaistussäännöksen mukaan. Tarkoituksena on, ettei Euroopan unionissa tapahtunut säädöstyypin muutos työssä käytettävien henkilönsuojainten ja köysiratalaitteistojen osalta vaikuttaisi nykyisten rangaistussäännösten kattavuuteen. Kun laitelain rangaistussäännöstä, joka on puhdas blankorangaistussäännös, joudutaan muuttamaan henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen takia, sitä tulisi kuitenkin kokonaisuudessaan samalla täsmentää.

Kuluttajien käyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten osalta voimassa on siis sisällöllisesti samansisältöiset vaatimukset käsittävä sääntely kuin työkäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten osalta. Sääntelyssä ei tältä osin ole havaittu merkittäviä puutteita, joskin harkinnassa on ollut sääntelyn rakenteen uudistaminen niin, että vaatimuksia nostettaisiin valtioneuvoston asetuksen tasolta lain tasolle. Myös markkinavalvonnan ja siinä sovellettavan lainsäädännön osalta sääntely on ollut pääasiassa selkeä ja toimivaksi koettu, mutta kuluttajaturvallisuuslain rakenne ja lähtökohdat eivät kaikilta osin istu täydellisesti nykyään EU-sääntelyssä sovellettavaan NLF-malliin. Myös rangaistussäännösten osalta sääntelyä olisi mahdollista selkeyttää edelleen.

Kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten osalta on niin ikään tarpeen sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön EU:n henkilönsuojainasetuksen tehokkaan toimeenpanon kannalta tarpeelliset säännökset. Kuten edellä on todettu työssä käytettävien henkilönsuojainten osalta, myös kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten osalta EU:n henkilönsuojainasetus on EU-asetuksena sellaisenaan sovellettava eikä pääosin edellytä erillisiä täytäntöönpanotoimia kansallisesti. Vastavasti kuin työssä käytettävien tuotteidenkin kohdalla, myös kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten kohdalla on kuitenkin tarpeen säätää kansallisessa laissa muun muassa erilaisia tuotteen liittyviä tietoja ja merkintöjä koskevista kielivaatimuksista, sääntelyn noudattamisen valvonnasta sekä asiaankuuluvista seuraamuksista sääntelyn noudattamatta jättämisestä.

Näiden EU:n henkilönsuojainasetuksen myötä tarvittavien lakimuutosten myötä on tarkoituksenmukaista päivittää kuluttajakäyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskeva kansallinen sääntely myös edellä mainittujen, esimerkiksi rakenteeseen liittyvien kehittämiskohteiden osalta.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on tehdä laitelakiin Euroopan unionin henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen edellyttämät muutokset. Lakia ei lähtökohtaisesti sovellettaisi henkilönsuojaimiin ja köysiratalaitteistoihin, joihin sovellettaisiin suoraan Euroopan unionin asetuksia. Lain kielivaatimuksia, valvontaa ja rangaistusta koskevia säännöksiä kuitenkin ehdotetaan sovellettavaksi edelleen myös näihin. Lisäksi laitelain säännöksistä poistettaisiin tarpeettomiksi käyvät erityiset maininnat henkilönsuojaimista.

Esityksessä on päädytty tekemään muutokset työssä käytettävien teknisten laitteiden osalta laitelaikiin. On todennäköistä, että myös koneita koskevaan direktiiviin tullaan tekemään lähivuosina vastaavatyypiset NLF-sääntelyn edellyttämät mukautukset kuin nyt käsiteltävinä oleviin henkilönsuojaimia ja köysiratalaitteistoja koskeviin asetuksiin on tehty. Mahdolliset laajemmat lainsäädännön uudistamistarpeet on tarkoituksenmukaista arvioida siinä vaiheessa, kun työssä käytettäviä teknisiä laitteita koskeva EU-sääntely on kokonaisuudessaan uusittu NLF-sääntelyn mukaiseksi.

Nykyisestä poiketen kielivaatimuksesta säädettäisiin selkeyden vuoksi laitelaissa erillisessä pykälässä. Laitteen mukana olevat ohjeet, tiedot ja merkinnät vaadittaisiin nykyistä vastaavasti suomeksi ja ruotsiksi. Selkeyden vuoksi kohdassa mainittaisiin erikseen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus. Lakiin lisättäisiin valtuussäännös, joka mahdollistaisi tarkempien säännösten antamisen kielestä ja mahdollisuuden poiketa perusvaatimuksesta valtioneuvoston asetuksella.

Lain valvontaa koskevaa säännöstä tarkennettaisiin henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen vuoksi. Valvontaa koskevasta säännöksestä kävisi ilmi, että kyseisiä asetuksia valvoisi työsuojeluviranomainen. Valvonnassa noudatettaisiin asetusten markkina- ja valvontaa koskevia säännöksiä ja valvontalakia. Sekä henkilönsuojain- että köysiratalaitteistoasetuksissa viitataan lisäksi NLF-asetuksen markkina- ja valvontaa koskeviin artikloihin, joten myös kyseisen asetuksen säännökset on otettava valvonnassa huomioon. Valvontalain täydentävä soveltaminen olisi asetusten rinnalla tarpeen, koska se sisältää kansalliseen järjestelmään liittyviä toimivaltuuksia, kuten esimerkiksi mahdollisuuden asettaa valvontapäätöksessä asetetun velvoitteen tehosteeksi uhkasakon tai teettämis- tai keskeyttämisuhan, mitä Euroopan unionin asetukset eivät sisällä. Tarkoituksena on säilyttää valvovan viranomaisen toimivalta lähtökohtaisesti ennallaan.

Laitelain laiteturvallisuusrikkomusta koskeva pykälä kirjoitettaisiin uudelleen. Nykyistä laitelain rikkomista koskevaa blankorangaistussäännöstä tarkennettaisiin ja säännökseen lisättäisiin oma

momentti henkilösuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen rikkomisesta, missä viitattaisiin kyseisten asetusten tiettyihin artikloihin. Samalla rikoslain työturvallisuusmääräysten määritelmää, joka sisältää nykyisin muun muassa laitelain, täsmennettäisiin lisäämällä siihen maininnat henkilösuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksesta. Rikoslain työturvallisuusrikoksessa säädettyyn työnantajaan ja tämän edustajaan rinnastettaisiin laitelaissa tarkoitetun valmistajan ja muun luovuttajan lisäksi myös kyseisissä asetuksissa tarkoitetut valmistajat, maahantuojat ja jakelijat. Rangaistussäännöksiin tehtävien muutosten tarkoituksena olisi, että laitelain ja kyseisten EU-asetusten rikkomisen rangaistavuus olisi mahdollisimman samankaltainen.

Kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilösuojainten osalta esityksen tavoitteena on sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön EU:n henkilösuojainasetuksen tehokkaan toimeenpanon kannalta tarpeelliset säännökset. Kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilösuojaimista säädettäisiin erillislaki, jossa viitattaisiin henkilösuojaimille asetettavien vaatimusten osalta henkilösuojainasetukseen sekä säädettäisiin kielivaatimuksista, sääntelyn noudattamisen valvonnasta ja seuraamuksista. Kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilösuojainten markkinavalvontaan sovellettaisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016, ns. markkinavalvontalaki). Kyseessä on suhteellisen uusi, NLF-tuotesääntelymallin tarpeisiin suunniteltu valvontalaki, jossa on pyritty huomioimaan muun muassa niin sanotun NLF-asetuksen sääntely. Markkinavalvontalakiin tehtäisiin tämän muutoksen edellyttämä muutos lain soveltamisalaa koskevaan pykälään. Tarkoitus on varmistaa, että valvontaviranomaisen käytössä on riittävät kattavat valvontakeinot. Kuluttajakäyttöön tarkoitettujen, tässä esityksessä tarkoitettujen henkilösuojainten markkinavalvontaviranomaisen olisi jatkossa yksin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

3 Esityksen vaikutukset

Komission antamaan henkilösuojainasetukseen sisältyi vaikutusten arviointi SWD(2014) 118 final ja tiivistelmä vaikutusten arvioinnista SWD(2014) 119 final. Komission aloitteen yleistavoitteena oli tehostaa henkilösuojainten käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelua, luoda tasapuoliset toimintaedellytykset henkilösuojainalan toimijoille sekä yksinkertaistaa EU:n sääntely-ympäristöä henkilösuojainten alalla. Arvioinnissa todetaan, että asetuksen soveltamisalan laajentuminen koskemaan yksityiseen käyttöön tarkoitettuja kuumalta suojaavia tuotteita (uunikintaat) sekä joidenkin henkilösuojainten siirtyminen riskiluokasta II riskiluokkaan III aiheuttavat suurille valmistajille vain vähäisiä kustannuksia. Useimmilla näistä on tuotteiden laadunvarmistusjärjestelmä, jonka päivittäminen tarvittavalla tasolla riittää. Sen sijaan on arvioitu, että joidenkin pienten ja keskisuurten yritysten on luotava laadunvalvontajärjestelmä, mikä voi alkuvaiheessa aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Myös tuotantoprosessiin tarvittavat muutokset lisäävät kustannuksia. Kuitenkin useimpien henkilösuojainten kohdalla kustannukset voidaan jakaa suurelle tuotantomäärälle, jolloin yksikökohtaiset kustannukset eivät nousisi merkittävästi. Arvioinnissa tuodaan lisäksi esiin, että kannustamisella tuotteiden yhdenmukaiseen laatuun ja tuotantoprosessin tasalaatuisuuteen on kansainvälisen kilpailukyvyyn kannalta positiivinen vaikutus. Olennaisiin terveys- ja turvallisuusvaatimuksiin tehdyt muutokset helpottavat valmistajien työtä ja alentavat siten valmistuskustannuksia. Asiakirjoihin liittyvien muutosten vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä.

Komission antamaan köysiratalaitteistoasetukseen sisältyi vaikutusten arviointi SWD(2014) 116 final ja tiivistelmä vaikutusten arvioinnista SWD(2014) 117 final. Komission tavoitteena oli kohentaa sisämarkkinoiden toimintaa, varmistaa korkeampi turvallisuustaso sekä luoda tasapuoliset toimintaedellytykset talouden toimijoille köysiratalaitteistojen alalla. Lisäksi tavoitteena oli selkeyttää säädöstekstin keskeisiä käsitteitä ja määritelmiä ja tätä kautta lisätä säädöksen soveltamisen johdonmukaisuutta. Arvioinnin mukaan oletuksena on ollut, että kun oikeusvarmuutta lisätään ja talouden toimijoiden velvollisuudet yksilöidään paremmin sopeuttamalla direktiivi uuteen lainsäädän-

tökehykseen, köysiratalaitteistojen turvallisuus ja laatu paranevat. Tämän tuloksena tapaturmien ja vammojen todennäköisyys pienenee, mitä ei kuitenkaan kyetty kuvaamaan määrällisesti. Arvioinnissa todetaan taloudellisista vaikutuksista, että soveltamisalan selkeyttäminen ja tietyn vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn soveltaminen osajärjestelmiin eivät aiheuttane lisäkustannuksia, koska muutokset lisäävät oikeusvarmuutta nykytilanteeseen nähden.

3.1 Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset talouden toimijoiden toimintaan

Esitys on luonteeltaan suurelta osin lainsäädäntötekninen eikä sillä tehtäisi muutoksia henkilönsuojainten ja köysiratalaitteistojen teknisiin ja turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin taikka vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin. Niistä säädettäisiin suoraan EU-asetuksissa. Myös talouden toimijoihin kohdistuvat tarkemmat vaatimukset sisältyvät asetukseen. Esityksen kielivaatimukset ja talouden toimijoihin mahdollisesti kohdistuvat rangaistussäännökset vastaisivat nykyistä. Esityksellä ei siten olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia eikä sillä olisi tarkoitus muuttaa tai lisätä talouden toimijoiden velvollisuuksia.

Ehdotettujen lakien siirtymäsäännöksissä säädettäisiin asetusten siirtymäsäännöksiä vastaavasti, että ennen ehdotettujen lakien voimaantuloa, ottaen huomioon henkilönsuojainasetukseen sisältyvän erityisen siirtymäsäännöksen, markkinoille saatetut tuotteet, jotka ovat tämän lain voimassa olleiden säännösten mukaisia, saisivat olla markkinoilla myös ehdotettujen lakien voimaan tulon jälkeen. Myös näihin tuotteisiin liittyvät todistukset ja hyväksymispäätökset jäisivät voimaan, henkilönsuojainasetuksen osalta siinä olevien aikarajojen puitteissa. Siirtymäsäännökset turvaisivat omalta osaltaan alalla toimivien asemaa.

Tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon Suomessa on henkilönsuojainten valmistajia, maahantuojia ja jakelijoita, ei ole saatavissa. Tilastokeskuksen yritysrekisterin mukaan turvavarusteiden valmistus toimialalla on 34 toimijaa (kesäkuu 2017). Turvavarusteiden valmistus toimiala (32991) ei kuitenkaan kata kuin osan henkilönsuojaimista, ja sen piiriin ei kuulu esimerkiksi suojajalkineiden, suojalasien, kenkiin kiinnitettävien liukuesteiden, heijastinliivien tai heijastimien valmistus. Työkäyttöön tarkoitettuja henkilönsuojainten valmistajia tai näihin rinnastuvia omalla merkillä markkinoille saattajia arvioidaan olevan noin sata. Yleisimmin valmistetaan päänsuojaimia, kuulonsuojaimia, silmien- ja kasvojensuojaimia, hengityksensuojaimia, työ- ja turvajalkineita, putoamissuojaimia, suojavaatteita sekä käsien suojaimia. Vastaava määrä arvioidaan olevan yksityiseen käyttöön tarkoitettujen henkilönsuojaimien valmistajia tai omalla merkillä markkinoille saattajia. Yleisimpiä yksityiseen käyttöön tarkoitettuja suojaimia ovat kuulonsuojaimet, silmien- ja kasvojensuojaimet, kivi- ja märkäpuvut, heijastimet, heijastinliivit, liukuesteet, pelastusliivit, kellunta-asut, jääkiekkoilijoiden suojaimet sekä moottoripyöräilijöiden suojaimet. Maahantuojien ja jakelijoiden joukko on suuri, mihin sisältyy myös hyvin erikokoisia toimijoita. Työ- ja yksityiskäyttöön tarkoitettuja suojaimia myydään erilaisissa kaupoissa, esimerkiksi työkäyttöön erikoistuneissa liikkeissä, rautakaupoissa, päivittäistavara-kaupoissa, urheilukaupoissa, apteekeissa, suutariliikkeissä ja kenkäkaupoissa. Alan toimijoiden tämän eräänlaisen sirpaleisuuden vuoksi ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia on vaikea täsmällisesti lukumääräisesti arvioida, ottaen kuitenkin huomioon, mitä edellä kohdassa 3 Esityksen vaikutukset on todettu.

Köysiratalaitteistojen osalta Suomessa asetuksen soveltamispiiriin kuuluvat lähinnä hiihtohissit, joita Suomessa on tällä hetkellä noin 380 kappaletta 95:ssä eri hiihtokeskuksessa. Vuosittain Suomessa otetaan käyttöön muutama uusi hiihtohissi. Käytössä oleviin hiihtohisseihin asetusta sovellettaisiin vain, kun niihin tehdään merkittäviä muutostöitä. Suomessa on arviolta noin viidestä kymmeneen köysiratalaitteistojen, niiden osajärjestelmien tai turvakomponenttien valmistajaa ja maahantuojaa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Henkilönsuojainten sekä köysiratalaitteistojen osajärjestelmien ja turvakomponenttien markkina-
valvontaviranomaiset pysyisivät pääosin ennallaan. Kuten muidenkin teknisten laitteiden kohdalla,
työsuojeluviranomainen valvoisi markkina-
valvontaviranomaisena olennaisessa määrin työkäyttöön
tarkoitettuja henkilönsuojaimia sekä köysiratalaitteistoihin tarkoitettuja osajärjestelmiä ja turva-
komponentteja. Valvontalain mukaisesti työsuojeluviranomaisella tarkoitettaisiin tuotteiden turval-
lisuuden valvonnassa aluehallintovirastoa sekä sosiaali- ja terveysministeriötä.

Kuluttajien käyttöön tarkoitettujen ja olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien
teknisten laitteiden, kuten henkilönsuojainten, markkina-
valvontaa suorittaisi Turvallisuus- ja kemi-
kaalivirasto. Nykytilaan verrattuna Tullin asema kuluttajaturvallisuuslain mukaisena, kuluttajille
tarkoitettujen henkilönsuojainten itsenäisenä valvontaviranomaisena poistuisi, mutta käytännössä
muutos ei ole merkityksellinen, sillä Tullin mainittu rooli on henkilönsuojainten kohdalla ollut pie-
ni. Jatkossa Tullin rooli perustuisi eräiden tuotteiden markkina-
valvonnasta annettuun lakiin ja NLF-
sääntelyyn, ja se tekisi henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuuteen liittyen EU-sääntelyn tarkoit-
tamaa ulkorajavalvontaa.

Vaatimusten tehokas valvonta varmistettaisiin mahdollistamalla valvonnassa riittävien toimenpitei-
den käyttö. Työsuojeluviranomaisen suorittamasta valvonnasta säädettäisiin valvontalaissa, henki-
lönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksessa sekä NLF-asetuksessa. Turvallisuus- ja kemikaaliviras-
ton suorittamasta valvonnasta säädettäisiin eräiden tuotteiden markkina-
valvonnasta annetussa lais-
sa, henkilönsuojainasetuksessa sekä NLF-asetuksessa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvon-
taan sovellettaisiin nykyisen kuluttajaturvallisuuslain sijaan markkina-
valvontalakia, mikä tarkentaisi
viraston toimivaltaa nykyisestä. Ehdotetusta sääntelystä ei siten aiheutuisi merkittäviä muutoksia
viranomaisten tämänhetkiseen toimintaan.

Vuonna 2014 aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueilla oli käynnissä teollisuuden suojaimet-
-hanke, jonka piirissä tarkastettiin 142 suojainta. Hankkeessa annettiin 55 toimintaohjetta sekä yksi
väliaikainen kieltö. Sosiaali- ja terveysministeriössä markkina-
valvonnassa kohteena oli kyseisenä
vuonna kymmenen henkilönsuojainta, joista kieltö- ja takaisinvetopäätös annettiin seitsemälle tuot-
teelle. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla oli samana vuonna 57 tapausta, joista 18:sta kohdistui
toimenpiteenä markkinoiltapoisto ja kahdeksaan takaisin veto.

Vuonna 2015 aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueilla oli käynnissä internet-
valvontahanke, jossa tarkastettiin 185 suojainta. Hankkeessa annettiin 69 toimintaohjetta. Sosiaali-
ja terveysministeriössä markkina-
valvonnassa kohteena oli 21 henkilönsuojainta, joista kieltö- ja ta-
kaisinvetopäätös annettiin 16 tuotteelle. Samana vuonna Turvallisuus- ja kemikaalivirasto käsitteli
38 tapausta, joista 23:een kohdistui markkinoiltapoisto ja kahteen takaisin veto.

Vuonna 2016 aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueilla oli käynnissä vedessä käytettäviä
suojaimia koskeva hanke, jossa tarkastettiin 58 suojainta. Hankkeessa annettiin 22 toimintaohjetta.
Lisäksi kyseisenä vuonna Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueella oli omat
hankkeet suojakäsineille ja turvajalkineille sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuoi-
jelun vastuualue teki messutarkastuksia. Näissä hankkeissa annettiin useita kymmeniä toimintaoh-
jeita. Kyseisenä vuonna sosiaali- ja terveysministeriössä markkina-
valvonnassa kohteena oli 14 henki-
lönsuojainta, joista kieltö- ja takaisinvetopäätös annettiin seitsemälle tuotteelle. Vuonna 2016 Tur-

vallisuus- ja kemikaalivirastolla oli 44 tapausta, joista 11:sta kohdistui markkinoitapoisto ja seitsemään takaisin veto.

Vuosina 2014 - 2016 ei ollut yhtään köysiratalaitteistojen osajärjestelmiin tai turvakomponentteihin kohdistuvaa markkinavalvontatapausta.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun aikana on tehty tiivistä yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Henkilönsuojainten osalta työkäytössä olevien henkilönsuojainten osalta valmisteluvastuu on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja kuluttajakäytössä olevien henkilönsuojainten osalta työ- ja elinkeinoministeriössä. Vaikka säädös vastuu on näin jakautunut kahden ministeriön välille ja näitä kahta aluetta koskee edellä selostetusti eri lainsäädäntö, asian valmistelussa pidettiin muun muassa selkeyden vuoksi aiheellisena sisällyttää sekä työkäytössä että kuluttajakäytössä olevia henkilönsuojaimia koskevaa sääntelyä koskevat ehdotukset samaan esitykseen. Näin on pyritty myös varmistamaan oikeanlainen koordinaatio saman EU-asetuksen täytäntöönpanevien kansallisen säädösten välillä.

Esitys on käsitelty Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa, jonka tehtävänä on valmistella työturvallisuutta ja muuta työsuojelua koskevia säädöksiä. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina: sosiaali- ja terveysministeriö, Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, KT Kuntatyönantajat, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Yrittäjät, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Teknisen Kaupan Liitto, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Työterveyslaitos, Valtion työmarkkinalaitos ja työsuojelun aluehallinto. Neuvottelukunta on x päivänä yyykuuta 2017 pidetyssä kokouksessa käsitellyt esityksen...

Esityksestä on pyydetty lausunnot...

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta

1 §. Lain tarkoitus. Pykälän mukaan lain tarkoituksena on varmistaa, että kone, työväline, henkilönsuojain tai muu tekninen laite (*tekninen laite*) on vaatimusten mukainen eikä aiheuta valmistajan tarkoittamassa käytössä tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Koska henkilönsuojainasetus on suoraan sovellettavaa oikeutta, pykälän edellä mainitusta virkkeestä poistettaisiin tarpeettomana maininta henkilönsuojaimesta. Kyseessä olisi teknisluonteinen muutos.

3 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälään lisättäisiin uusi toinen momentti. Siinä todettaisiin, että henkilönsuojaimista säädettäisiin Euroopan unionin henkilönsuojainasetuksessa ja köysiratalaitteistoista köysiratalaitteistoasetuksessa. Köysiratalaitteistoasetus kattaa myös köysiratalaitteistoihin tarkoitetut osajärjestelmät ja turvakomponentit. Kyseiset asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta. Kyseisiä asetuksia sovellettaisiin siten laitelain asemesta.

Euroopan unionin asetukset voivat kuitenkin edellyttää kansallisia täytäntöönpanotoimia. Tämän vuoksi säädettäisiin, että laitelain kieliä koskevaa 10 a §:ää, valvontaa koskevaa 12 §:ää sekä rangaistussäännöksen sisältävää 13 §:ää sovellettaisiin myös henkilönsuojaimiin ja köysiratalaitteistoihin. Koska laitelaki koskee olennaisessa määrin työssä käytettäviä laitteita, siltä osin, kun on kyse yksityiseen kulutukseen tarkoitetuista tai olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen käytettävistä henkilönsuojaimista, kielestä, valvonnasta ja rangaistuksista säädettäisiin ehdotettavalla lailla kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista.

4 §. Valmistajan yleinen huolehtimisvelvollisuus. Pykälän ensimmäinen momentti koskee valmistajan velvollisuutta suunnitella ja valmistaa tekninen laite rakenteiltaan, varusteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaiseksi, että se soveltuu tarkoitettuun käyttöön eikä aiheuta tällaisessa käytössä tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa. Lisäksi momentissa todetaan, että henkilönsuojaimen on oltava tehokas niitä vaaroja vastaan joilta suojaamaan se on tarkoitettu. Koska henkilönsuojainasetuksessa säädetään henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuudesta, kyseinen virke poistettaisiin tarpeettomana.

Pykälän toinen momentti sisältää asetuksenantovaltuudet. Momentin toisen kohdan mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset henkilönsuojainten suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä vaatimuksista sekä henkilönsuojainten haittomuudesta ja suojausominaisuuksista. Voimassa on henkilönsuojaimista annettu valtioneuvoston päätös (1406/1993). Koska suoraan sovellettavassa henkilönsuojainasetuksessa säädetään henkilönsuojainten suunnittelua ja valmistusta koskevista vaatimuksista, kyseistä nimenomaan henkilönsuojaimia koskevaa asetuksenantovaltuutta ei enää tarvittaisi ja se esitetään poistettavaksi. Tarkoituksena on myös kumota henkilönsuojaimista annettu valtioneuvoston päätös. Pykälään ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan teknisiä.

5 §. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen. Pykälään tehtäisiin teknisluonteinen muutos ja siitä poistettaisiin nimenomainen maininta henkilönsuojaimista. Pykälä koskee vaatimustenmukaisuuden osoittamista, ja sen ensimmäisen momentin ensimmäisen kohdan mukaan vaaralliset tekniset laitteet ja muut kuin yksinkertaiset vähäisiltä vaaroilta suojaamaan tarkoitetut henkilönsuojaimet on asiantuntijalaitoksen tyyppitarkastettava tai varmistettava niiden vaatimustenmukaisuus. Koska henkilönsuojainasetuksessa säädetään henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, kohdasta poistettaisiin viittaus muihin kuin yksinkertaisiin vähäisiltä vaaroilta tarkoitettuihin henki-

lönsuojaimiin ja niiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tarpeettomana. Lisäksi ensimmäisen momentin kolmanteen kohtaan tehtäisiin teknisluonteinen korjaus lisäämällä sanan laitteen edelle sanan teknisen.

9 §. Teknisen laitteen edelleen luovuttajan velvollisuudet. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutos, koska kielivaatimuksista esitetään säädettäväksi uudessa 10 a §:ssä. Voimassa olevassa pykälässä on säädetty, että teknisen laitteen edelleen luovuttajan tulee laitteen vaatimustenmukaisuuden lisäksi varmistua, että asianmukaiset suomen- ja ruotsinkieliset ohjeet ovat sen mukana. Kielivaatimus poistettaisiin pykälästä ja se sisältyisi uuteen 10 a §:ään. Teknisen laitteen edelleen luovuttajan velvollisuuksiin kuuluisi edelleen varmistua, että asianmukaiset ohjeet ovat laitteen mukana. Myös 10 a §:n kielivaatimus koskisi teknisen laitteen edelleen luovuttajaa, joten tämän velvollisuuksiin ei tulisi sisällöllisiä muutoksia.

10 a §. Kielivaatimukset. Lakiin esitetään lisättäväksi uusi kielivaatimuksia koskeva säännös. Voimassa olevassa laitelaisissa suomen- ja ruotsinkielisten ohjeiden vaatimus on sisältynyt 9 §:ään. Lisäksi kielivaatimuksista on säädetty tarkemmin alemmanasteisissa säädöksissä, esimerkiksi koneiden turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ssä tai henkilönsuojaimista annetun valtioneuvoston päätöksen liitteen 1 kohdassa 1.4. Tarkoituksena ei ole sinänsä muuttaa nykyisiä kielivaatimuksia.

Pykälässä säädettäisiin, että teknisen laitteen mukana toimitettavien, turvallista käyttöä koskevien ohjeiden, tietojen ja merkintöjen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä. Myös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen olisi oltava suomeksi ja ruotsiksi. Vaatimus koskisi laitelain soveltamisalan mukaisesti olennaisessa määrin työssä käytettäviä teknisiä laitteita, joihin kuuluvat myös tällaisten laitteiden osajärjestelmät ja turvakomponentit. Suomen- ja ruotsinkielisten ohjeiden ja muiden vastaavien tietojen ja merkintöjen vaatimus ei tarkoittaisi, etteivätkö nämä voisi olla lisäksi myös muilla kielillä.

Koska laitelaki kattaa sekä Euroopan unionin lainsäädännön piiriin kuuluvia että kansalliseen sääntelyyn kuuluvia teknisiä laitteita, käytettävät käsitteet olisi oltava riittävän kattavia. Ohjeilla, tiedoilla ja merkinnöillä tarkoitettaisiin ennen kaikkea laitteen käyttöohjeita, mutta myös esimerkiksi käyttöohjeisiin liitettyjä tai laitteisiin kiinnitettyjä muita turvallisuus- tai varoitustietoja, jotka liittyvät laitteen turvalliseen käyttöön. Säännöksessä mainittaisiin myös EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus. Jos kyse on laitteesta, jonka vaatimustenmukaisuus perustuu EU-sääntelyyn, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava suomeksi ja ruotsiksi. Eri laitteita koskevassa EU-sääntelyssä on asiasta säädetty hieman eri tavoin. Yleensä joko EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on oltava laitteen mukana tai sitten EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa annettavat tiedot on sisällytettävä käyttöohjeeseen ja lisäksi on ilmoitettava internet-osoite, jossa täydellinen vakuutus on saatavilla. Esimerkiksi henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 kohdan, 10 artiklan 4 kohdan, 11 artiklan 2 kohdan, 15 artiklan 2 kohdan sekä liitteen II kohdan 2.12 tarkoittamat ohjeet, tiedot ja merkinnät olisi oltava suomeksi ja ruotsiksi. Vastaavasti köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdan, 13 artiklan 4 kohdan, 14 artiklan 2 kohdan, 19 artiklan 2 kohdan sekä liitteen II kohdan 7.1.1 tarkoittamat ohjeet, tiedot ja merkinnät olisi oltava suomen ja ruotsin kielellä.

Kyseiset asetukset sisältävät myös säännöksiä valvontaviranomaiselle pyynnöstä annettavista tiedoista ja asiakirjoista, joita ovat esimerkiksi tekniset asiakirjat ja EU-tyyppitarkastustodistus. Näitä tietoja ja asiakirjoja ei lähtökohtaisesti tarvitse käänntää suomeksi ja ruotsiksi, vaan riittää, että ne ovat kyseisen viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä. Useimmiten tämä kieli on englantia.

Viime kädessä valvontaviranomaisen harkinnassa on se, minkä kielisiä asiakirjoja se valvontatoiminnassaan hyväksyy.

Pykälässä ei säädettäisi, kenen velvollisuutena olisi huolehtia asianmukaisten ohjeiden, tietojen ja merkintöjen laatimisesta tai mukana olost, vaan ainoastaan, millä kielellä näiden olisi oltava. Valmistajan tai muun luovuttajan velvollisuudet määräytyisivät laitelain muiden pykälien tai sen nojalla annettujen tarkempien alemmanasteisten säädösten mukaan tai suoraan henkilönsuojain- tai köysiratalaitteistoasetuksen perusteella. Velvollisuuksien yhteydessä asianmukaisella ohjeella, tiedolla ja merkinnällä tarkoitetaan myös sitä, että ne ovat vaadituilla kielillä laaditut.

Pykälän toisessa momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä ohjeiden, tietojen ja merkintöjen sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen kielestä sekä mahdollisuudesta poiketa ruotsin ja suomen kielen vaatimuksesta yksikielisessä kunnassa. Tarkoituksena on selkeyttää nykyistä tilannetta. Voimassa olevan laitelain 4 ja 5 §:n nojalla on voitu antaa tarkempia säännöksiä teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja sen osoittamisesta. Näiden nojalla on annettu myös esimerkiksi koneiden turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §, joka mahdollistaa konedirektiivin mukaisesti poikkeamisen suomen ja ruotsin kielen vaatimuksesta yksikielisellä alueella. Kuntien kielellisestä jaotuksesta säädetään kielilain (423/2001) 5 §:ssä (muutettu 1039/2014). Laitelain 4 ja 5 §:t eivät kuitenkaan riittävän täsmällisesti sisällä mahdollisuutta poiketa laissa säädetyistä kielivaatimuksesta, mikä on saattanut aiheuttaa epäselvyyttä koneita koskevan valtioneuvoston asetuksen soveltamisessa. Tämän vuoksi pykälään kirjoitettaisiin voimassa olevaa lakia täsmällisemmin mahdollisuus antaa tarkempia säännöksiä myös kielivaatimuksesta.

12 §. Lain valvonta. Laitelain noudattamista valvoisi edelleen työsuojeluviranomainen siten kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa säädetään. Valvontalain mukaan työsuojeluviranomaisella tarkoitetaan aluehallintovirastoa sekä sosiaali- ja terveysministeriötä sen hoitaessa tuotteiden turvallisuuden valvontaan liittyviä tehtäviä. [Aluehallintovirastojen tehtävät ovat siirtymässä uuteen Valtion lupa- ja valvontavirastoon, jossa olisi työsuojeluhallinnon tehtäviä hoitava toimiala, HE xx/xxxx.] Valvontalain 4 luvussa säädetään teknisen laitteen turvallisuuden valvonnasta ja siinä käytettävistä keinoista.

Pykälään lisättäisiin uusi toinen momentti, jonka mukaan henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen noudattamista valvoisi työsuojeluviranomainen. Valvontaa suoritettaisiin siten kuin henkilönsuojainasetuksen VI luvussa ja köysiratalaitteistoasetuksen V luvussa sekä valvontalaissa säädettäisiin. Henkilönsuojainasetuksen 37 artiklassa ja köysiratalaitteistoasetuksen 39 artiklassa viitataan lisäksi NLF-asetuksen 15 artiklan 3 kohtaan ja 16 - 29 artiklaan, mikä valvonnassa olisi myös otettava huomioon. Henkilönsuojainasetuksen ja köysiratalaitteistoasetuksen eri artikloissa osoitetaan velvoite toimia markkinavalvontaviranomaiselle tai jäsenvaltiolle. Selvyyden vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että työsuojeluviranomainen vastaisi kyseisissä asetusten luvuissa markkinavalvontaviranomaiselle ja jäsenvaltiolle tarkoitetuista tehtävistä. Esimerkiksi henkilönsuojainasetuksen 40 ja 41 artiklassa jäsenvaltiolle osoitetut markkinavalvontatehtävät hoitaisi työsuojeluviranomainen.

Tarkoituksena ei olisi muuttaa olennaisissa määrin työssä käytettävien teknisten laitteiden valvontaa. Viittaamalla henkilönsuojainten ja köysiratalaitteistojen osalta sekä asetuksiin että valvontalaikiin tarkoituksena olisi turvata valvovan viranomaisen käytettävissä olevat keinot mahdollisimman laajasti sekä mahdollistaa eri teknisten laitteiden valvonta lähtökohtaisesti samalla tavoin. Valvontalain soveltaminen asetusten rinnalla on tarpeen, sillä valvontalaki sisältää esimerkiksi mahdollisuuden käyttää päätöksessä asetetun velvoitteen tehosteeksi uhkasakon tai teettämis- tai keskeyttämisuhan siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

Nykyinen valvontalain toinen momentti siirtyisi pykälän kolmanneksi momentiksi. Se koskee yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen käytettävien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuutta ja valvontaa ja on luonteeltaan viittaussäännös. Yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja tai olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen käytettäviä teknisiä laitteita, kuten henkilönsuojaimia, valvoo pääsääntöisesti Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Tarkoituksena on, että työkäyttöön ja yksityiseen käyttöön tarkoitettujen laitteiden vaatimuksenmukaisuudessa ja tähän jakoon perustuvassa valvonnan työnjaossa ei sinänsä tapahtuisi muutoksia. Momentissa kuitenkin nykyisestä poiketen todettaisiin, että yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja valvonnasta säädetään erikseen. Henkilönsuojainten osalta näistä säädettäisiin ehdotukseen sisältyvässä laissa kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista sekä laissa eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta. Koneiden valvonta perustuisi tältä osin edelleen kuluttajaturvallisuuslakiin.

13 § Rangaistussäännös. Pykälässä olisi nykyistä vastaavasti rangaistussäännös laiteturvallisuusrikkomuksesta. Siitä voisi seurata sakkoa, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Pykälän ensimmäinen momentti sisältäisi laitelain säännösten rikkomisen rangaistavuuden, kun taas uusi toinen momentti koskisi henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen säännösten rikkomisen rangaistavuuden. Säännös kohdentuisi ennen kaikkea valmistajaan, maahantuojaan, jakelijaan tai muuhun vastaavaan henkilöön, joka luovuttaa olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitettua teknisen laitteen Suomessa markkinoille tai käyttöön.

Rikoslain 3 luvun 5 §:n mukaan rangaistavuuden edellytyksenä on tahallisuus tai tuottamus. Kyseisen säännöksen mukaan rikoslaissa tarkoitettu teko on vain tahallisen rangaistava, jollei toisin säädetä. Tämä koskee myös rikoslain ulkopuolisessa laissa rangaistavaksi säädettyä tekoa, jos siitä on säädetty enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta tai jota koskeva rangaistussäännös on annettu rikoslain voimaantulon jälkeen. Jos teko on tarkoitus säätää rangaistavaksi myös tuottamuksellisenä, siitä on nimenomaan säädettävä. Rikoslain 3 luvun 7 §:ssä on määritelty tuottamus ja törkeä tuottamus. Tekijän menettely on huolimattonta, jos hän rikkoo olosuhteiden edellyttämää ja häneltä vaadittavaa huolellisuusvelvoitetta, vaikka hän olisi kyennyt sitä noudattamaan. Se, pidetäänkö huolimattomuutta törkeänä, ratkaistaan kokonaisarvostelun perusteella. Arvostelussa otetaan huomioon rikotun huolellisuusvelvollisuuden merkittävyys, vaarannettujen etujen tärkeys ja loukkauksen todennäköisyys, riskinoton tietoisuus sekä muut tekoon ja tekijään liittyvät olosuhteet.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että tuottamuksen säätäminen rangaistavaksi on merkityksellistä sekä rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen että yleisiin perusoikeuksiin sisältyvän suhteellisuusvaatimuksen kannalta. Jos muu kuin tahallinen teko on tarpeen säätää rangaistavaksi, tulee lähtökohdaksi ottaa törkeän huolimattomuuden edellyttäminen. Huolimattomuuden säätäminen rangaistavaksi edellyttää siten erityisiä syitä. Tällä hetkellä laiteturvallisuusrikkomuksen edellytyksenä on tuottamus tai tahallisuus. Ehdotetut velvollisuuksien rikkomiset kohdistuvat teknisten laitteen valmistajaan ja muuhun luovuttajaan, joilla on parhaat mahdollisuudet arvioida valmistamansa ja luovuttamansa laitteen vaatimustenmukaisuutta. Asettamalla tuotteiden turvallisuudelle ja terveellisyydelle vaatimuksia pyritään osaltaan varmistamaan tuotteiden käytön turvallisuus ja ennaltaehkäisemään vaaroja. Työssä käytettävien teknisten laitteiden käyttäjäkunta on erittäin laaja, ja valmistajan tai muun luovuttajan huolimattoman menettelyn seuraukset kohdistuvat käytännössä laitteen käyttäjiin ja voivat olla vakavia. Tämän vuoksi ehdotetaan, että säännöksen rikkominen olisi edelleen rangaistavaa paitsi tahallisenä niin myös tuottamuksellisenä. Lisäksi on huomattava, että rangaistussäännöksen merkitys on nähtävä ennen kaikkea ennaltaehkäisevänä ja

varoittavana, koska ensisijaisesti tuotteiden vaatimustenvastaisuuteen puututaan markkinavalvon-
nalla ja siinä käytettävissä olevin keinoin.

Nykyinen laiteturvallisuusrikkomus on ollut niin kutsuttu blankorangaistussäännös, jossa rangaista-
vana tekona on ollut laitelain rikkominen. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin nykyistä täsmälli-
semmin, minkä säännöksen rikkomisesta rangaistaisiin, jotta nykyistä paremmin olisi ennakoitavis-
sa, minkälainen toiminta tai laiminlyönti olisi rangaistavaa. Pykälä- tai artiklaviittauksen lisäksi
säännöksessä tuotaisiin lyhyesti esiin, mistä asiasta pykälässä tai artiklassa säädettäisiin. Tarkoituk-
sena olisi selkeyttää nykyistä rangaistussäännöstä, mutta pitää rangaistavuuden kattavuus nykyistä
vastaavana.

Pykälän ensimmäisen momentin 1 - 3 kohdat koskisivat valmistajan velvollisuuksien laiminlyöntiä.
Kohdassa 1 säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus huolehtia teknisen laitteen vaatimustenmukai-
suudesta ja turvallisuudesta, josta säädetään laitelain 4 §:n 1 momentissa tai sen 2 momentin nojalla
annetuissa alemmanasteisissa säädöksissä. Kohdassa 2 säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus
osoittaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuus, koota teknisen asiakirjat, laatia asianmukaiset
käyttö- ja muut ohjeet, sekä varustaa tekninen laite vaaditulla merkinnällä, joista säädetään laitelain
5 §:n 1 momentissa tai sen 2 momentin nojalla annetuissa alemmanasteisissa säädöksissä. Käyttö-
ja muiden ohjeiden asianmukaisuus tarkoittaa myös sitä, että ne on laadittu vaaditulla kielellä, josta
säädettäisiin ehdotetussa 10 a §:ssä. Kuitenkin varsinaisesti velvollisuudesta laatia asianmukaiset
ohjeet ynnä muut tiedot säädettäisiin 5 §:ssä. Kohta 3 koskisi velvollisuutta liittää vaarallisen aineen
nimi, vaaditut merkinnät ja käyttö- ja turvallisuusohjeet sellaiseen tekniseen laitteeseen, johon py-
syvästi kuuluvana osana sisältyy vaarallista ainetta. Tästä säädetään laitelain 6 §:ssä.

Momentin 4 - 6 kohdat koskisivat henkilöä, joka luovuttaa teknisen laitteen omista nimissään en-
simmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella. Tällainen henkilö on esimer-
kiksi taho, joka ei ole valmistaja mutta saattaa tuotteen markkinoille omista nimissään esimerkiksi
pakkaamalla tai merkitsemällä sen omalla kauppanimellä. Tällöin jos valmistaja ei ole täyttänyt
omia velvollisuuksistaan, vastaa kyseinen henkilö omalta osaltaan samoista velvollisuuksista kuin
valmistaja. Tämän vuoksi kohtien 4 - 6 velvollisuudet vastaavat kohtien 1 - 3 valmistajan velvolli-
suuksia.

Momentin kohta 7 koskisi edelleen luovuttajan velvollisuuksia, josta säädetään laitelain 9 §:ssä.
Edelleen luovuttajalla tarkoitetaan teknisen laitteen luovutusketjussa olevia tahoja, kuten tukku- ja
vähittäiskauppiasta. Hänen tulee varmistua teknisen laitteen vaatimustenmukaisuudesta ja siitä, että
asianmukaiset ohjeet ovat laitteen mukana.

Pykälän toinen momentti koskisi henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksessa säädettyjen val-
mistajan, maahantuojan ja jakelijan velvollisuuksien rikkomista. Kummankin asetuksen II luvuissa
säädetään kyseisten tahojen velvollisuuksista. Toisen momentin 1 - 4 kohdat koskisivat valmistajan
velvollisuuksien rikkomista. Kohdassa 1 säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus varmistaa tuotteen
vaatimustenmukaisuus, josta säädetään henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 1 kohdassa ja köysirata-
laitteistoasetuksen 11 artiklan 1 kohdassa. Toisen momentin kohdassa 2 säädettäisiin rangaistavaksi
velvollisuus laatia tekniset asiakirjat, suorittaa tai suorittuttaa vaatimustenmukaisuuden arviointime-
nettely, laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää CE-merkintä. Näistä säädetään
henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa ja köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 2 kohdas-
sa. Toisen momentin 3 kohdassa säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus varmistaa sarjatuotannos-
sa valmistetun tuotteen vaatimustenmukaisuus, josta säädettäisiin henkilönsuojainasetuksen 8 artik-
lan 4 kohdassa ja köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 4 kohdassa. Lisäksi toisen momentin koh-
dassa 4 säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus varmistaa, että tuotteen mukana tai saatavilla ovat

asianmukaiset tiedot, ohjeet tai asiakirjat. Näistä säädetään henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 ja 8 kohdassa ja köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdassa. Kuten edellä, asianmukaisuus viittaa tässäkin myös siihen, että ohjeet ja muut vastaavat tiedot ovat vaadituilla kielillä. Saatavilla olo taasen viittaa henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 8 kohtaan, jonka mukaan henkilönsuojainten osalta EU-vaatimustenmukaisuusvaatimus on joko toimitettavan tuotteen mukana tai vaihtoehtoisesti tuotteen mukana oleviin ohjeisiin on sisällytettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa annettavat tiedot ja lisäksi internet-osoite, jossa täydellinen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on saatavilla.

Toisen momentin 5 ja 6 kohdat koskisivat maahantuojan velvollisuuksien rikkomista. Kohdassa 5 säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita. Tästä säädetään henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 1 kohdassa ja köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 1 kohdassa. Kohdassa 6 säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus varmistaa, että valmistaja on huolehtinut vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä, teknisten asiakirjojen laatimisesta ja asianmukaisten merkintöjen tekemisestä, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä ja että mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat.

Toisen momentin 7 kohta koskisi jakelijan velvollisuuksia. Siinä säädettäisiin rangaistavaksi velvollisuus varmistaa, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat sekä siitä, että valmistaja ja maahantuoja ovat huolehtineet asianmukaisten merkintöjen tekemisestä.

Kolmanteen momenttiin siirtyisi voimassa olevan lakiin sisältyvä viittaussäännös rikoslain 47 luvun 1 §:ssä säädettyyn työturvallisuusrikokseen.

1.2 Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 47 luvun 8 §:n muuttamisesta

44 luvun 1 §. *Terveysrikos.* Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien henkilönsuojainten osalta rangaistuksesta säädettäisiin rikoslain 44 luvun terveysrikosta koskevassa 1 §:ssä. Mainitun pykälän mukaan se, joka pykälässä lueteltujen säädösten taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 -kohta, jossa viitattaisiin henkilönsuojainasetuksen II lukuun, kun kyse on olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen tarkoitettua henkilönsuojaimesta. Työssä käytettävän henkilönsuojaimen kyseessä ollen sovellettavaksi voisi tulla rikoslain 47 luvun 1 §:ssä tarkoitettu työturvallisuusrikos.

47 luvun 8 §. *Määritelmät.* Rikoslain 47 luvun 1 §:ssä säädetään työturvallisuusrikoksesta. Työturvallisuusrikoksesta on tuomittava työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo työturvallisuusmääräyksiä tai aiheuttaa työturvallisuusmääräysten vastaisen puutteellisuuden tai epäkohdan taikka mahdollistaa työturvallisuusmääräysten vastaisen tilan jatkumisen laiminlyömällä valvoa työturvallisuusmääräysten noudattamista alaisessaan työssä tai jättämällä huolehtimatta taloudellisista, toiminnan järjestämisestä koskevista tai muista työsuojelun edellytyksistä. Se, mitä tarkoitetaan työturvallisuusmääräyksillä, on määritelty rikoslain 47 luvun 8 §:ssä. Niillä tarkoitetaan työturvallisuuslakiin, työterveyshuoltolakiin, eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin, laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annettuun lakiin tai muuhun työturvallisuutta koskevaan lakiin sisältyvää taikka tällaisen lain nojal-

la annettuja työn turvallisuutta tai terveellisuutta koskevia säännöksiä, joita on noudatettava toisen suojelemiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan mitä rikoslain 47 luvun 1 §:ssä säädetään työnantajan ja tämän edustajan vastuusta, sovelletaan vastaavasti muun muassa eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuihin henkilöihin ja heidän edustajiinsa.

Työssä käytettävien henkilönsuojainten ja köysiratalaitteistojen valmistajat ja muut luovuttajat on voitu voimassa olevien säännösten mukaan tuomita paitsi laiteturvallisuusrikkomuksesta niin myös työturvallisuusrikkoksesta. Jotta rangaistavuuden kattavuus pysyisi ennallaan ja vastaavanlaisena kuin muiden teknisten laitteiden kohdalla, työturvallisuusmääräyksen määritelmään ehdotetaan lisättäväksi viittaukset henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetukseen. Koska valmistajien, maahan tuojien ja jakelijoiden velvollisuuksista säädetään kyseisten asetusten II luvuissa, viitattaisiin yleisen viittauksen sijaan suoraan kyseisiin lukuihin. Henkilönsuojainten osalta tarkennettaisiin, että kyse on olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitetuista henkilönsuojaimista. Lisäksi rikoslain 47 luvun 8 §:n 2 momenttiin lisättäisiin viittaukset henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetukseen, jolloin se mitä rikoslain 47 luvun 1 §:ssä säädetään työnantajan ja tämän edustajan vastuusta, soveltuisi myös kyseisten asetusten II luvuissa tarkoitettuihin valmistajiin, maahantuojiin ja jakelijoihin.

1.3 Laki kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta tarkoituksena yhtäältä kytkeä laki EU:n henkilönsuojainasetukseen ja toisaalta erottaa kyseessä olevan lain soveltamisala työssä käytettäviä henkilönsuojaimia koskevasta sääntelystä. Sen mukaan lakia sovelletaan yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien, henkilönsuojainasetuksessa tarkoitettujen henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuuteen ja sen valvontaan. Tarkoitus on, että käytännössä tätä lakia sovellettaisiin niihin henkilönsuojaimiin, joihin ei sovelleta työssä käytettäviä henkilönsuojaimia koskevaa sääntelyä. Myös esimerkiksi ammattuurheilussa käytettävät suojaimet ovat usein käytännössä sellaisia, että niitä tosiasiaassa käytetään olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen enemmän kuin ammattuurheiluun.

2 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin ensiksi henkilönsuojainsääntelyyn erityisesti liittyen EU:n henkilönsuojainasetus ja henkilönsuojain tämän lain tarkoittamalla tavalla. Lisäksi määriteltäisiin yleisemmin tuotesääntelyyn ja markkinavalvontaan liittyen EU:n ns. NLF-asetus ja markkinavalvontalaki.

3 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälässä on tarkoitus kokoavasti tuoda esiin muu lainsäädäntö, jota tämän lain tarkoittamiin tuotteisiin ja niiden vaatimustenmukaisuuden valvontaa sovelletaan. Pykälä on sikäli luonteeltaan informatiivinen, että kyseiset viittaukset löytyvät myös lain 2 ja 3 luvuista. Kuitenkin koska sekä itse suojaimille asetettaviin vaatimuksiin että niiden noudattamisen valvontaan sovelletaan samanaikaisesti useampaa, sekä EU-tason että kansallista sääntelyä, selkeyden vuoksi nämä ehdotetaan koottavaan yhteen, suhdetta muuhun lainsäädäntöön koskevaan pykälään.

Pykälän 1 momentin mukaan henkilönsuojaimiin ja niihin liittyviin velvollisuuksiin sovellettaisiin tämän lain lisäksi henkilönsuojainasetusta. Pykälän 2 momentissa viitattaisiin markkinavalvonnan, kolmansista maista tuotavien tuotteiden ulkorajavalvonnan sekä tuotteiden CE-merkinnälle asetettavien vähimmäisvaatimusten osalta NLF-asetukseen. Vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevan kansallisen sääntelyn osalta 3 momentissa viitattaisiin markkinavalvonnan, NLF-asetuksen tar-

koittaman ulkorajavalvonnan, valvontaviranomaisten ja muutoksenhaun osalta markkinavalvontalakiin. Pykälän 4 momentissa viitattaisiin henkilönsuojainasetuksen V luvussa tarkoitettujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten, niille asetettavien vaatimusten, niiden valvonnan ja muutoksenhaun osalta työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annettuun lakiin (1053/2010).

2 luku Henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuus

4 §. Henkilönsuojaimia koskevat vaatimukset. Pykälässä viitattaisiin henkilönsuojaimiin soveltuvien vaatimusten sekä vastuutahojen velvollisuuksien osalta osalta EU:n henkilönsuojainasetuksen I – IV lukuihin. Pykälän sisältö on näin varsin rajattu ottaen huomioon, että EU-asetus on sellaisenaan sovellettavaa oikeutta eikä kansallisessa sääntelyssä lähtökohtaisesti tule toistaa EU-asetuksen sisältöä.

5 §. Kielivaatimukset. Pykälässä säädettäisiin kielilain (423/2003) kulutushyödykkeistä annettavia tietoja koskevan 34 §:n soveltumisesta kuluttajakäyttöön tarkoitettuihin henkilönsuojaimiin pykälässä lueteltujen henkilönsuojainasetuksen kohtien tarkoittamien tietojen osalta. Henkilönsuojainasetuksen kansallinen toimeenpano edellyttää, että eräiden asetuksen tarkoittamien tietojen osalta on kansallisesti määritelty, millä kielillä henkilönsuojaimiin liittyviä tietoja tulee antaa. Kyseisen kielilain 34 §:n mukaan kun myytävään tuotteeseen on lain mukaan merkittävä kauppataivan mukainen nimi, tuoteseloste, käyttöohje tai varoitus, on tekstin yksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa oltava ainakin sen kunnan kielellä ja kaksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa ainakin suomen ja ruotsin kielellä. Annettaessa lainkohdassa tarkoitettuja tietoja suomen ja ruotsin kieltä on kohdeltava tasapuolisesti. Pykälässä viitattaisiin niihin henkilönsuojainasetuksen kohtiin, joissa tarkoitettut tiedot tulee antaa kielilain mukaisesti suomen ja ruotsin kielellä.

Henkilönsuojainasetuksessa säädetään myös muista, esimerkiksi valvontaviranomaiselle pyynnöstä annettavista tiedoista. Asetuksen 8 artiklan 10 kohdan mukaan valmistajien tulee toimivaltaisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä antaa viranomaiselle kaikki henkilönsuojaimen vaatimustenmukaisuuden osoittamisen kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä painetussa tai sähköisessä muodossa. Tällaisia tietoja ja asiakirjoja ovat esimerkiksi tekniset asiakirjat ja EU-tyyppitarkastustodistus. Tarkoitus on, että näitä ei tarvitse kääntää suomeksi tai ruotsiksi, jos markkinavalvontaviranomainen harkitsee, ettei se ole tarpeen.

3 luku Henkilönsuojainten markkinavalvonta.

6 §. Valvonnan ohjaus. Pykälässä säädettäisiin tavanomaiseen tapaan siitä, että lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

7 §. Valvonta. Pykälässä viitattaisiin lain noudattamisen valvonnan osalta henkilönsuojainasetuksen VI lukuun, NLF-asetukseen ja markkinavalvontalakiin. Henkilönsuojainasetuksen VI luku koskee unionin markkinavalvontaa, unionin markkinoille tuleville henkilönsuojaimille tehtäviä tarkastuksia ja unionin suojamenettelyä, ja se on ensisijainen henkilönsuojainten valvonnassa sovellettava säädös. Sen varmistamiseksi, että markkinavalvonnan käytössä on edelleen tarvittava valikoima keinoja ja toimivaltuuksia, pykälässä säädettäisiin myös, että markkinavalvontaan sovelletaan NLF-asetusta ja markkinavalvontalakia. Viittaus NLF-asetukseen on sikäli lähinnä informatiivinen, että henkilönsuojainasetuksen 37 artiklan mukaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilönsuojaimiin sovelletaan NLF-asetuksen markkinavalvontaa ja ns. ulkorajavalvontaa koskevia 15 artiklan 3 kohtaa ja 16-29 artiklaa. Markkinavalvontalakiin liittyen tarkoitus on varmistaa henkilönsuojainasetuk-

sen vaatimusten noudattamisen tehokas valvonta mahdollistamalla valvonnassa riittävien toimenpiteiden käyttö.

8 §. Markkinavalvontaviranomainen. Pykälässä nimettäisiin tämän lain sekä henkilönsuojainasetuksen tarkoittamaksi markkinavalvontaviranomaiseksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Pykälän mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa asetuksen luvussa VI markkinavalvontaviranomaiselle ja jäsenvaltiolle osoitetuista tehtävistä. Tarkoitus on, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa kaikista henkilönsuojainasetuksen VI luvussa tarkoitettujen viranomaistoimenpiteiden toteuttamisesta, riippumatta siitä, käytetäänkö henkilönsuojainasetuksessa viranomaistoimenpiteen kohdalla termiä markkinavalvontaviranomainen vai jäsenvaltio.

9 §. Oikeus tehdä tarkastuksia. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin ensinnäkin yleisesti viranomaisen tarkastusoikeuden osalta markkinavalvontalakiin.

Toisessa momentissa säädettäisiin lisäksi erikseen tarkastuksen ulottamisesta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin. Tämä olisi mahdollista silloin, kun tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu terveysrikos. Tällaisesta tarkastusoikeudesta säädetään markkinavalvontalain 9 §:n mukaan kussakin sektorilaissa erikseen. Perustuslain 10 §:n nojalla on turvattu kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Kotirauhan piirissä viranomaistarkastukset ovat mahdollisia, kun on aihetta epäillä rikosta, josta voi seuraamuksena olla vankeusrangaistus. Tämän vuoksi pykälässä tarkoitettut tarkastukset voitaisiin ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin vain mainittujen edellytysten täytyttyä.

4 Luku Erinäiset säännökset

10 §. Rangaistussäännökset. Pykälässä säädettäisiin henkilönsuojainsääntelyn rikkomisesta. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin rikoslain 44 luvun 1 §:ään, jossa säädetään terveysrikoksesta.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin ne henkilönsuojainasetuksen kohdat, joiden tahallisesta tai huolimattomuudesta tehtävästä rikkomisesta voitaisiin tuomita henkilönsuojainsääntelyn rikkomisesta sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Syyksiluettavuuden asteen osalta on tarpeen pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaiseen linjaan yhtäältä kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia ja toisaalta työkäyttöön tarkoitettuja suojaimia koskevan sääntelyn rikkomista koskevissa rangaistussäännöksissä. Kyse on vastaavista tuotteista, joiden turvallisuuteen liittyvillä laiminlyönneillä saattaa olla vakavia seurauksia. Näin ollen ehdotetaan vastaavin perustein kuin edellä laitelain laiteturvallisuusrikkomusta koskevassa pykälässä, että henkilönsuojainsääntelyn rikkominen olisi rangaistavaa tahallisuuden lisäksi tuottamuksellisesti tehtynä.

Lisäksi pykälän 3 momentissa viitattaisiin CE-merkintää koskeviin laiminlyönnteihin liittyen CE-merkintärikkomuksesta annettuun lakiin (187/2010). Säännös olisi luonteeltaan viittaussäännös.

11 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta vastaavasti kuin työssä käytettäviä suojaimia koskevassa sääntelyssä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lain voimaantulosta, ja 2 momentti sisältäisi puolestaan henkilönsuojainasetuksen 47 artiklan mukaiset siirtymäsäännökset. Sen mukaan henkilönsuojaimet, jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivää huhtikuuta 2019 ja jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saavat jäädä markkinoille 21 päivän huhtikuuta 2019 jälkeen. Näihin henkilönsuojaimiin myönnetyt EY-

tyyppitarkastustodistukset ja annetut hyväksymispäätökset ovat voimassa 21 päivään huhtikuuta 2023 saakka, ellei niiden voimassa olo päätty sitä ennen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kuluttajakäyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevan voimassaolevan sääntelyn, kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevista vaatimuksista annettu valtioneuvoston asetuksen kumoamisesta.

1.4 Laki eräiden tuotteiden markkina-avalvonnasta annetun lain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Lain soveltamisalaa koskevan pykälän luetteloon lisättäisiin kuluttajakäyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista annettu laki. Muita muutoksia pykälään ei tehtäisi, mutta suosituksen mukaisesti pykälä muutettaisiin kokonaan.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Henkilönsuojaimista annettu valtioneuvoston päätös on tarkoitus kumota erikseen. Kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevista vaatimuksista annettu valtioneuvoston asetus esitetään kumottavaksi ehdotetulla lailla kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista.

Henkilökuljetukseen tarkoitetuista köysiratalaitteistoista annettu valtioneuvoston asetus on tarkoitus korvata uudella valtioneuvoston asetuksella. Uusi valtioneuvoston asetus annettaisiin työturvallisuuslain nojalla ja siihen sisällytettäisiin nykyiseen valtioneuvoston asetukseen sisältyvät köysiratalaitteistojen käyttöä koskevat säännökset. Samalla köysiratalaitteistojen vaatimustenmukaisuutta koskevat säännökset kumoutuisivat.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 21 päivänä huhtikuuta 2018. Henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetusta sovelletaan tuosta päivästä lukien. Laitelain muuttamiseksi ehdotettavaan lakiin sisällytettäisiin henkilönsuojainasetuksen 47 artiklaa ja köysiratalaitteistoasetuksen 46 artiklaa vastaavat siirtymäsäännökset. Ehdotettavaan lakiin kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista sisällytettäisiin vastaavasti henkilönsuojainasetuksen 47 artiklan mukaiset siirtymäsäännökset.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain 8 §:ssä säädetään rikosoikeudellisesta laillisuusperiaatteesta. Pykälän mukaan ketään ei saa pitää syyllisenä rikokseen eikä tuomita rangaistukseen sellaisen teon perusteella, jota ei teko hetkellä ole laissa säädetty rangaistavaksi. Rikoksesta ei saa tuomita ankarampaa rangaistusta kuin teko hetkellä on laissa säädetty. Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate sisältää lain täsmällisyyteen kohdistuvan erityisen vaatimuksen. Sen mukaan kunkin rikoksen tunnusmerkistö on ilmaistava laissa riittävällä täsmällisyydellä siten, että lain sanamuodon perusteella on ennakoitavissa, onko jokin teko tai laiminlyönti rangaistavaa (PeVL 37/2016 vp, s. 2, PeVL 3/2015 vp, s. 2, PeVL 56/2014 vp, s. 2, PeVL 43/2013 vp, s. 3, PeVL 58/2010 vp, s. 3, PeVL 12/2010 vp, s.3, PeVL 40/2002 vp, s. 7, PeVL 39/2001 vp, s. 3, PeVL 27/2000 vp, s. 3). Avoimet rangaistussäännökset eli niin sanotut blankorangaistussäännökset, joissa rangaistavana tekona on vain jonkin lain rikkominen, eivät ole asianmukaisia. Mikäli niitä joudutaan käyttämään, niihin sisältyvien viittausketjujen tulee olla täsmällisiä, rangaistavuuden edellytykset ilmaisevien aineellisten säännösten tulee olla kirjoitettu rangaistussäännöksiltä vaaditulla tarkkuudella ja nämä säännökset käsittävästä normistosta tulee käydä ilmi myös niiden rikkomisen rangaistavuus. Säännösviittauksen lisäksi rangaistussäännöksessä on pyrittävä kuvaamaan rangaistava teko (PeVL 46/2016 vp, s. 7, PeVL 10/2016 vp s. 8, PeVL

31/2002 vp, s. 2, PeVL 16/2002 vp, s. 5, PeVL 45/2001 vp, s. 4, PeVL 20/1997 vp, s. 3, PeVM 25/1994 vp). Perustuslakivaliokunta on kuitenkin pitänyt perustuslain estämättä mahdollisena sitä, että rangaistavaksi säädetyn menettelyn tunnusmerkistö sisältyy osittain EU:n asetukseen (PeVL 46/2016 vp s. 7, PeVL 45/2001 vp, s. 4).

Laitelain 13 § on ollut puhdas blankkorangaistussäännös. Esityksessä se ehdotetaan kirjoitettavaksi uudelleen nykyistä täsmällisemmäksi. Ehdotettavan laitelain 13 §:n 1 momentti sisältäisi säännöksen laitelain rikkomisesta, missä nykyisestä poiketen viitattaisiin laitelain tiettyihin pykäliin. Säännöksestä kävisi myös ilmi, kenen velvollisuuksien rikkomisesta on kyse sekä luonnehdittaisiin, mistä velvollisuudesta on kyse. Ehdotettavan laitelain 13 §:n 2 momentissa viitattaisiin vastaavalla tavalla henkilönsuojain- ja köysiratalaiteasetuksen artikloihin. Ehdotuksessa on pyritty myös siihen, että EU:n asetusten rikkomisen seuraamukset ovat vastaavuusperiaatteen mukaisesti samankaltaiset kuin vastaavan kansallisen oikeuden loukkaamisesta. Ehdotettavan rangaistussäännöksen sanamuodon perusteella on siten ennakoitavissa, mikä teko tai laiminlyönti on rangaistavaa, eikä sääntely olisi tältä osin ongelmallinen perustuslain 8 §:n kannalta.

Perustuslakivaliokunta on myös katsonut, että laillisuusperiaatteen kannalta parempi malli on muotoilla rangaistussäännös vakiintuneiden rikosoikeudellisten säännösten laatimisperiaatteiden mukaisesti siten, että syyksiluettavuuden aste olisi törkeä tuottamus ja säännöksen alussa ilmaistaisiin syyksiluettavuutta koskeva vaatimus. Valiokunnan mukaan tällainen sääntelyratkaisu on rikosoikeudessa vakiintunut, millä on myös merkitystä sääntelyn tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden ja siten ennustettavuuden näkökulmasta (PeVL 56/2014 vp, s. 3). Tämä tarkoittaa, että syyksiluettavuuden alimman asteen käyttö (huolimattomuus) vaatii erityisiä syitä. Laiteturvallisuusrikkomuksen edellytyksenä on tällä hetkellä tahallisuus tai tuottamus. Ehdotuksessa esitetään, että laiteturvallisuusrikkomuksen syyksiluettavuus pysyisi ennallaan. Asettamalla tuotteiden turvallisuudelle ja terveellisyydelle vaatimuksia pyritään osaltaan varmistamaan tuotteiden käytön turvallisuus ja ennaltaehkäisemään vaaroja. Työssä käytettävien teknisten laitteiden käyttäjäkunta on erittäin laaja, ja valmistajan tai muun luovuttajan huolimattoman menettelyn seuraukset kohdistuvat käyttäjiin ja voivat olla vakavia. Vastaava koskee yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettyjä henkilönsuojaimia. Syyksiluettavuuden alimman asteen käyttöle on esitettävissä erityisiä syitä, minkä takia sääntely ei olisi tältääkään osin ongelmallinen perustuslain 8 §:n kannalta.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Asetuksenantovaltuuksiin on perustuslakivaliokunnan käytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään todennut ympäristölainsäädännön yhteydessä, että sille on tyypillistä, että huomattava osa yksityiskohtaisesta sääntelystä jää lakia alemmanasteisiin säädöksiin. Tämä johtuu pitkälti siitä, että sääntelyn on tarpeen olla varsin yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Lisäksi valtuudet ovat usein tarpeellisia Euroopan unionin runsaan ja yksityiskohtaisen lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi (PeVL 45/2016 vp, s. 4, PeVL 10/2014 vp, s. 3, PeVL 11/2014 vp, s. 2, PeVL 58/2010 vp, s. 2 - 3, PeVL 11/1999 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunta on myös muussa yhteydessä pitänyt asetustasoista sääntelyä perusteltuna, kun kyse on ollut teknisluonteisen ja Euroopan unionin yksityiskohtaisen lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi tarkoitetusta sääntelystä. Muutoin sääntely muodostuisi lain tasolla tarpeettoman yksityiskohtaiseksi ja tapauksittaiseksi (PeVL 1/2013 vp s. 2). Valiokunta muistuttaa kuitenkin, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat joka tapauksessa suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuuksien nojalla annettavien säännösten sisältöä eikä asetuksella siten voida antaa yleisiä oikeussääntöjä lain alaan kuuluvista

asioista (PeVL 1/2013 vp s. 2, PeVL 44/2010 vp, s. 4 ja PeVL 58/2010 vp, s. 3). Valtuutus on myös pääsääntöisesti syytä sijoittaa lain asianomaisen perussäännöksen yhteyteen (PeVL 10/2016 vp, s. 5 ja PeVL 49/2014 vp, s. 6).

Laitelain 10 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi kielivaatimuksista. Perussäännöksen yhteyteen esitetään valtuussäännöstä. Voimassa olevan laitelain 4 ja 5 §:n valtuussäännöksistä ei riittävän täsmällisesti käy ilmi, että niiden on tarkoitettu kattavan myös tarkempien säännösten antamisen kielivaatimuksista. Kuitenkin esimerkiksi koneiden turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 § sisältää tarkempia, EU:n direktiiviin pohjautuvia kielisäännöksiä. Erityinen valtuussäännös olisi nykyistä täsmällisempi ja tarkkarajaisempi sekä selkeyttäisi laitelain ja sen nojalla annettujen alemmanasteisten säädösten suhdetta tältä osin. Ehdotettu sääntely ei siten olisi ongelmallinen perustuslain 80 §:n kannalta.

Kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevassa laissa ehdotetaan säädettävän valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia. Ehdotetun lain 11 §:n 1 momentissa viitattaisiin ensinnäkin yleisemmin tarkastusoikeuden osalta eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettuun lakiin. Lisäksi ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos. Perustuslain 10 §:n 3 momentin mukaan lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Lainkohdassa valvontatoimenpiteet pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin rajattaisiin vain tilanteisiin, joissa tarkastus tiloissa on välttämätöntä henkilönsuojaimien liittyvien seikkojen selvittämiseksi. Tarkastusta näihin tiloihin ei voisi tehdä, jos seikkojen selvittäminen olisi muulla tavoin mahdollista. Lisäksi edellytettäisiin, että olisi syytä epäillä kyseessä olevan rikoslain 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu terveysrikos. Sääntelyn oikeasuhtaisuuden näkökulmasta perustuslakivaliokunnan lähtökohtana on ollut, ettei kotirauhan suojaan tule puuttua enimmillään sakolla rangaistavien, moitittavuudeltaan vähäisten rikkomusten selvittämiseksi (PeVL 32/2010 vp). Rikoslaisissa säädetään terveysrikoksen rangaistusasteikoksi sakosta aina kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen. Ehdotettu sääntely ei näin ollen ole oikeasuhtaisuuden näkökulmasta perustuslain kannalta ongelma. Sääntelyn tarkoituksena on muun muassa varmistaa kuluttajien ja näihin rinnastettavien henkilöiden turvallisuus, ja näin ollen ehdotettua sääntelyä on pidettävä myös hyväksyttävyyšnäköllyksestä perustuslain kannalta ongelmattomana. Täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimusten osalta ehdotettua sääntelyä voidaan niin ikään pitää ongelmattomana, sillä kotirauhan piiriin tehtävän tarkastuksen edellytyksiksi on asetettu, että tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi sekä että on syytä epäillä rikoslain 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettua terveysrikosta.

Esitykseen ei sisälly sellaisia ehdotuksia, joiden vuoksi esitys olisi tarpeen käsitellä perustuslain säätämismääräyksessä. Esitykseen sisältyvät lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämismääräyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotukset

1.

Laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1016/2004) 1, 3 - 5, 9, 12 ja 13 §, sellaisena kuin niistä on 12 § laeissa 45/2006 ja 272/2013, ja *lisätään* lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa, että kone, työväline tai muu tekninen laite (*tekninen laite*) on vaatimusten mukainen eikä aiheuta valmistajan tarkoittamassa käytössä tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Lain tarkoituksena on myös varmistaa, että asianmukaisesti suunniteltu, valmistettu ja varustettu tekninen laite voidaan esteettä luovuttaa markkinoille tai käyttöön.

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä teknisten laitteiden markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

Tätä lakia ei sovelleta, lukuun ottamatta sen 10 a, 12 ja 13 §:ää, henkilönsuojaimiin, joista säädetään henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/425, jäljempänä *henkilönsuojainasetus*, eikä köysiratalaitteistoihin ja niihin tarkoitettuihin osajärjestelmiin ja turvakomponentteihin, joista säädetään köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/424, jäljempänä *köysiratalaitteistoasetus*.

4 §

Valmistajan yleinen huolehtimisvelvollisuus

Valmistajan tulee suunnitella ja valmistaa tekninen laite rakenteiltaan, varusteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaiseksi, että se soveltuu tarkoitettuun käyttöön eikä tällaisessa käytössä aiheuta tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Jos tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa ei voida muutoin riittävästi poistaa, on valmistuksessa käytettävä tarkoituksenmukaisia suojaustoimenpiteitä. Vaaroista ja haitoista on varoitettava tehokkaasti.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset:

- 1) koneiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista, hallintajärjestelmistä, mekaanisen ja muun vaaran torjunnasta, suojuksien ja turvalaitteiden ominaisuuksista; sekä
- 2) muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen teknisten laitteiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista.

5 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Valmistajan tulee teknisen laitteen ominaisuuksien edellyttämällä tavalla:

- 1) luotettavasti osoittaa, että tekninen laite on vaatimusten mukainen; vaaralliset tekniset laitteet on asiantuntijalaitoksen tyyppitarkastettava tai varmistettava niiden vaatimustenmukaisuus;
- 2) koota vaatimustenmukaisuuden osoittamista ja valvontaa varten tekniset asiakirjat;
- 3) laatia teknisen laitteen mukana toimitettavaksi asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet; sekä
- 4) varustaa tekninen laite merkinnällä sen vaatimuksenmukaisuudesta ja, jollei sen tunnistaminen ole muuten ilmeistä, tarpeellisella tunnistamismerkinnällä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset teknisistä laitteista, joille on tehtävä tyyppitarkastus tai muu vaatimustenmukaisuuden varmentaminen, ja siihen liittyvistä menettelyistä sekä laitteen mukana toimitettavien ohjeiden sisällöstä ja laitteeseen tehtävistä merkinnöistä.

9 §

Teknisen laitteen edelleen luovuttajan velvollisuudet

Markkinoille luovutetun teknisen laitteen edelleen luovuttajan on osaltaan varmistettava, että laite on turvallisuuden kannalta siten vaatimustenmukainen kuin se oli markkinoille luovutettaessa. Lisäksi tulee varmistaa, että asianmukaiset ohjeet ovat laitteen mukana.

10 a §

Kielivaatimukset

Teknisen laitteen mukana toimitettavien, turvallista käyttöä koskevien ohjeiden, tietojen ja merkintöjen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä. Lisäksi EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava suomen ja ruotsin kielellä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ohjeiden, tietojen ja merkintöjen sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen kielestä sekä mahdollisuudesta poiketa edellä 1 momentissa säädetystä yksikielisissä kunnissa.

12 §

Lain valvonta

Tämän lain noudattamista valvoo työsuojeluviranomainen siten kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006) säädetään.

Henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen noudattamista valvoo työsuojeluviranomainen siten kuin henkilönsuojainasetuksen VI luvussa ja köysiratalaitteistoasetuksen V luvussa sekä 1 momentissa tarkoitettussa laissa säädetään. Työsuojeluviranomainen vastaa kyseisissä asetusten luvuissa markkinavalvontaviranomaiselle ja jäsenvaltiolle tarkoitetuista tehtävistä.

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja valvonnasta säädetään erikseen.

13 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

- 1) 4 §:n 1 momentissa tai 2 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia teknisen laitteen turvallisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta,
- 2) 5 §:n 1 momentissa tai 2 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta osoittaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuus, koota tekniset asiakirjat, laatia asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet sekä varustaa tekninen laite vaaditulla merkinnällä,
- 3) 6 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta liittää vaarallisen aineen nimi, vaaditut merkinnät ja käyttö- ja turvallisuusohjeet tekniseen laitteeseen,
- 4) 7 §:ssä säädettyä henkilön, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella, velvollisuutta huolehtia teknisen laitteen turvallisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta,
- 5) 7 §:ssä säädettyä henkilön, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella, velvollisuutta osoittaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuus, koota tekniset asiakirjat, laatia asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet sekä varustaa tekninen laite vaaditulla merkinnällä,
- 6) 7 §:ssä säädettyä henkilön, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella, velvollisuutta liittää vaarallisen aineen nimi, vaaditut merkinnät ja käyttö- ja turvallisuusohjeet tekniseen laitteeseen, tai
- 7) 9 §:ssä säädettyä edelleen luovuttajan velvollisuutta varmistua teknisen laitteen vaatimustenmukaisuudesta ja siitä, että asianmukaiset ohjeet ovat laitteen mukana,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *laiteturvallisuusrikkomuksesta* sakkoon.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *laiteturvallisuusrikkomuksesta* tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

- 1) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus,
- 2) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat, suorittaa tai suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää CE-merkintä,
- 3) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 4 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 4 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa sarjatuotannossa valmistetun tuotteen vaatimustenmukaisuus,
- 4) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 ja 8 kohdassa taikka köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen mukana tai saatavilla ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot tai asiakirjat,
- 5) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 1 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita,
- 6) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 2 ja 4 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on huolehtinut vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä, teknisten asiakirjojen laatimisesta ja asianmukaisten merkintöjen tekemisestä, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä ja että mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat, tai
- 7) henkilönsuojainasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat sekä siitä, että valmistaja ja maahantuoja ovat huolehtineet asianmukaisten merkintöjen tekemisestä.

Rangaistus työturvallisuusrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 47 luvun 1 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Henkilönsuojaimet, jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivää huhtikuuta 2019 ja jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saavat jäädä markkinoille 21 päivän huhtikuuta 2019 jälkeen. Näihin henkilönsuojaimiin myönnetyt EY-tyyppitarkastustodistukset ja annetut hyväksymispäätökset ovat voimassa 21 päivään huhtikuuta 2023 saakka, ellei niiden voimassa olo päätty sitä ennen.

Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut köysiratalaitteistojen osajärjestelmät tai turvakomponentit, jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saavat jäädä markkinoille tämän lain tultua voimaan. Näille turvakomponenteille myönnetyt todistukset ja annetut hyväksymispäätökset jäävät edelleen voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa asennetut köysiratalaitteistot, jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saadaan ottaa käyttöön tämän lain tultua voimaan.

2.

Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 47 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 § ja 47 luvun 8 §, sellaisina kuin ne ovat 44 luvun 1 § laissa 600/2013 ja 47 luvun 8 § laissa 397/2012 seuraavasti:

44 luku

1 §

Terveysrikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) tai kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä *kasvinsuojeluaineasetus*,
2) kuluttajaturvallisuuslain (920/2011),
3) kemikaalilain (599/2013), kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä *REACH-asetus*, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008, jäljempänä *CLP-asetus*, tai biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoil-

la ja niiden käytöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012, jäljempänä *biosidiasetus*,

4) kosmeettisista valmisteista annetun lain (492/2013) tai kosmeettisista valmisteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1223/2009,

5) terveydensuojelulain (763/1994),

6) elintarvikelain (23/2006),

7) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), tai

8) henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/425 II luvun, kun kyse on olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen tarkoitettusta henkilönsuojaimesta

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta kuluttajaturvallisuuslain taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti suorittaa, pitää myynnissä tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa kuluttajapalvelun siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

47 luku

8 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *työnantajalla* sitä, joka työsuhteessa taikka virka- tai siihen rinnastettavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa teettää työtä, sekä sitä, joka tosiasiallisesti käyttää työnantajalle kuuluvaa päätösvaltaa;
- 2) *työnantajan edustajalla* työnantajana olevan oikeushenkilön lakimääräisen tai muun päättävän elimen jäsentä sekä sitä, joka työnantajan sijasta johtaa ja valvoo työtä;
- 3) *työntekijällä* sitä, joka on työsuhteessa taikka virka- tai siihen rinnastettavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa työnantajaan;
- 4) *työturvallisuusmääräyksillä* työturvallisuuslakiin, työterveyshuoltolakiin, eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin, laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruoka-huollosta aluksella annettuun lakiin tai muuhun työturvallisuutta koskevaan lakiin sisältyviä taikka tällaisen lain nojalla annettuja työn turvallisuutta tai terveellisyyttä koskevia säännöksiä, joita on noudatettava toisen suojelemiseksi, sekä henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/425 II lukuun, kun kyse on olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitettusta henkilönsuojaimesta, ja köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/424 II lukuun sisältyviä säännöksiä.

Mitä 1 ja 7 §:ssä säädetään työnantajan ja tämän edustajan vastuusta, sovelletaan vastaavasti muihin työturvallisuuslain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen töiden teittäjiin ja heidän edustajiinsa sekä saman lain 7 §:ssä ja eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuihin

henkilöihin ja heidän edustajiinsa, laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun laivanisäntään ja tämän edustajaan sekä edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen henkilönsuojaimia koskevan asetuksen II luvussa ja köysiratalaitteistoja koskevan asetuksen II luvussa tarkoitettuihin valmistajiin, maahantuojiin ja jakelijoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

3.

Laki kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku Yleiset säännökset

1 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien, henkilönsuojainasetuksessa tarkoitettujen henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuuteen ja sen valvontaan.

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *henkilönsuojainasetuksella* henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/425;
- 2) *henkilönsuojaimella* yksityiseen kulutukseen tarkoitettua tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävää henkilönsuojainta siten kuin se määritellään henkilönsuojainasetuksessa;
- 3) *NLF-asetuksella* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 765/2008
- 4) *markkinavalvontalaille* eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016)

3 § Suhde muuhun lainsäädäntöön

Henkilönsuojaimiin ja niihin liittyviin velvollisuuksiin sovelletaan tämän lain lisäksi henkilönsuojainasetusta.

Markkinavalvonnalle ja kolmannelta maasta tuotavien tuotteiden ulkorajavalvonnalle sekä tuotteiden CE-merkinnälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädetään NLF-asetuksessa.

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27–29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta säädetään markkinavalvontalaissa.

Henkilönsuojainasetuksen V luvussa tarkoitetuille vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille asetetuista vaatimuksista, laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta säädetään työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä annetussa laissa (1053/2010).

2 luku Henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuus

4 § Henkilönsuojaimia koskevat vaatimukset

Henkilönsuojaimille asetettaviin vaatimuksiin ja niiden noudattamisesta vastaavien tahojen velvollisuuksiin sovelletaan, mitä henkilönsuojainasetuksen I – IV luvuissa säädetään.

5 § Kielivaatimukset

Henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 kohdassa, 10 artiklan 4 kohdassa, 11 artiklan 2 kohdassa, 15 artiklan 2 kohdassa ja liitteen II kohdassa 2.12. tarkoitettujen ohjeiden, merkintöjen ja tietojen sekä 15 artiklassa tarkoitetun EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava suomen ja ruotsin kielellä siten kuin kielilain (423/2003) 34 §:ssä säädetään.

3 luku Henkilönsuojainten markkinavalvonta

6 §. Valvonnan ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

7 § Valvonta

Tämän lain noudattamisen valvonnasta säädetään henkilönsuojainasetuksen VI luvussa, NLF-asetuksessa ja markkinavalvontalaissa.

8 § Markkinavalvontaviranomainen

Tämän lain ja henkilönsuojainasetuksen tarkoittamien kuluttajakäyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuutta valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa henkilönsuojainasetuksen VI luvussa markkinavalvontaviranomaiselle ja jäsenvaltiolle osoitetuista tehtävistä.

9 § Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos.

4 Luku Erinäiset säännökset

10 § Rangaistussäännökset

Rangaistus terveysrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä.

Se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

- 1) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 1 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus,
- 2) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat, suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää CE-merkintä,
- 3) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 4 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa sarjatuotannossa valmistetun tuotteen vaatimustenmukaisuus,
- 4) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 ja 8 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot tai asiakirjat,
- 5) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 1 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita,
- 6) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on huolehtinut vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn suorittamisesta, teknisten asiakirjojen laatimisesta ja asianmukaisten merkintöjen tekemisestä, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä ja että mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat, tai,
- 7) henkilönsuojainasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, että mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat sekä valmistaja ja maahantuoja ovat huolehtineet asianmukaisten merkintöjen tekemisestä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *henkilönsuojainsääntelyn rikkomisesta* sakkoon.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

11 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2018.

Henkilönsuojaimet, jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivää huhtikuuta 2019 ja jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saavat jäädä markkinoille 21 päivän huhtikuuta 2019 jälkeen. Näihin henkilönsuojaimiin myönnetyt EY-tyyppitarkastustodistukset ja annetut hyväksymispäätökset ovat voimassa 21 päivään huhtikuuta 2023 saakka, ellei niiden voimassa olo päätty sitä ennen.

Tällä lailla kumotaan kuluttajien käyttöön tarkoitettuja henkilönsuojaimia koskevista vaatimuksista annettu valtioneuvoston asetus (1101/2009).

4.

Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 §, seuraavasti:

1 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) ja kuluttajien käyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (.../2018) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä kuuta 2018.

LUONNOS

LUONNOS

1.

Laki eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1016/2004) 1, 3 - 5, 9, 12 ja 13 §, sellaisena kuin niistä on 12 § laeissa 45/2006 ja 272/2013, ja

lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

<p>1 § Lain tarkoitus</p> <p>Tämän lain tarkoituksena on varmistaa, että kone, työväline, <i>henkilönsuojain</i> tai muu tekninen laite (<i>tekninen laite</i>) on vaatimusten mukainen eikä aiheuta valmistajan tarkoittamassa käytössä tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Lain tarkoituksena on myös varmistaa, että asianmukaisesti suunniteltu, valmistettu ja varustettu tekninen laite voidaan esteettä luovuttaa markkinoille tai käyttöön.</p> <p>3 § Suhde muuhun lainsäädäntöön</p> <p>Jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä teknisten laitteiden markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.</p>	<p>1 § Lain tarkoitus</p> <p>Tämän lain tarkoituksena on varmistaa, että kone, työväline tai muu tekninen laite (<i>tekninen laite</i>) on vaatimusten mukainen eikä aiheuta valmistajan tarkoittamassa käytössä tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Lain tarkoituksena on myös varmistaa, että asianmukaisesti suunniteltu, valmistettu ja varustettu tekninen laite voidaan esteettä luovuttaa markkinoille tai käyttöön.</p> <p>3 § Suhde muuhun lainsäädäntöön</p> <p>Jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä teknisten laitteiden markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.</p> <p><i>Tätä lakia ei sovelleta, lukuun ottamatta sen 10 a, 12 ja 13 §:ää, henkilönsuojaimiin, joista säädetään henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/425, jäljempänä henkilönsuojainasetus, eikä köysiratalaitteistoihin ja niihin tarkoitettuihin osajärjestelmiin ja turvakomponentteihin, joista säädetään köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/424, jäljempänä köysiratalaitteistoasetus.</i></p>
--	---

<p>4 § Valmistajan yleinen huolehtimisvelvollisuus</p> <p>Valmistajan tulee suunnitella ja valmistaa tekninen laite rakenteiltaan, varusteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaiseksi, että se soveltuu tarkoitettuun käyttöön eikä tällaisessa käytössä aiheuta tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Jos tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa ei voida muutoin riittävästi poistaa, on valmistuksessa käytettävä tarkoituksenmukaisia suojaustoimenpiteitä. Vaaroista ja haitoista on varoitettava tehokkaasti. <i>Henkilönsuojaimen on oltava tehokas niitä vaaroja vastaan, joilta suojaamaan se on tarkoitettu.</i></p> <p>Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset:</p> <ol style="list-style-type: none">1) koneiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista, hallintajärjestelmistä, mekaanisen ja muun vaaran torjunnasta, suojuksien ja turvalaitteiden ominaisuuksista;2) henkilönsuojainten suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä vaatimuksista sekä henkilönsuojainten haittattomuudesta ja suojausominaisuuksista; sekä3) muiden kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen teknisten laitteiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista. <p>5 § Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen</p> <p>Valmistajan tulee teknisen laitteen ominaisuuksien edellyttämällä tavalla:</p> <ol style="list-style-type: none">1) luotettavasti osoittaa, että tekninen laite on vaatimusten mukainen; vaaralliset tekniset laitteet ja muut kuin yksinkertaiset vähäisiltä vaaroilta suojaamaan tarkoitetut henkilönsuojaimet on asiantuntijalaitoksen tyyppitarkastettava tai varmistettava niiden vaatimustenmukaisuus;2) koota vaatimustenmukaisuuden osoittamista ja valvontaa varten tekniset asiakirjat;3) laatia laitteen mukana toimitettavaksi asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet; sekä4) varustaa tekninen laite merkinnällä sen vaatimustenmukaisuudesta ja, jollei sen tunnistaminen ole muuten ilmeistä, tarpeellisella tunnistamismerkinnällä.	<p>4 § Valmistajan yleinen huolehtimisvelvollisuus</p> <p>Valmistajan tulee suunnitella ja valmistaa tekninen laite rakenteiltaan, varusteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaiseksi, että se soveltuu tarkoitettuun käyttöön eikä tällaisessa käytössä aiheuta tapaturman vaaraa eikä terveyden haittaa. Jos tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa ei voida muutoin riittävästi poistaa, on valmistuksessa käytettävä tarkoituksenmukaisia suojaustoimenpiteitä. Vaaroista ja haitoista on varoitettava tehokkaasti.</p> <p>Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset:</p> <ol style="list-style-type: none">1) koneiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista, hallintajärjestelmistä, mekaanisen ja muun vaaran torjunnasta, suojuksien ja turvalaitteiden ominaisuuksista; sekä2) muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen teknisten laitteiden suunnitteluun ja rakenteeseen liittyvistä terveys- ja turvallisuusvaatimuksista. <p>5 § Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen</p> <p>Valmistajan tulee teknisen laitteen ominaisuuksien edellyttämällä tavalla:</p> <ol style="list-style-type: none">1) luotettavasti osoittaa, että tekninen laite on vaatimusten mukainen; vaaralliset tekniset laitteet on asiantuntijalaitoksen tyyppitarkastettava tai varmistettava niiden vaatimustenmukaisuus;2) koota vaatimustenmukaisuuden osoittamista ja valvontaa varten tekniset asiakirjat;3) laatia teknisen laitteen mukana toimitettavaksi asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet; sekä4) varustaa tekninen laite merkinnällä sen vaatimustenmukaisuudesta ja, jollei sen tunnistaminen ole muuten ilmeistä, tarpeellisella tunnistamismerkinnällä.
--	--

<p>Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset teknisistä laitteista, joille on tehtävä tyyppitarkastus tai muu vaatimustenmukaisuuden varmentaminen, ja siihen liittyvästä menettelystä sekä laitteen mukana toimitettavien ohjeiden sisällöstä ja laitteeseen tehtävistä merkinnöistä.</p> <p>9 § Teknisen laitteen edelleen luovuttajan velvollisuudet</p> <p>Markkinoille luovutetun teknisen laitteen edelleen luovuttajan on osaltaan varmistettava, että laite on turvallisuuden kannalta siten vaatimustenmukainen kuin se oli markkinoille luovutettaessa. Lisäksi tulee varmistaa, että asianmukaiset <i>suomen- ja ruotsinkieliset</i> ohjeet ovat laitteen mukana.</p> <p>12 § Lain valvonta</p> <p>Tämän lain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset siten kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettussa laissa (44/2006) säädetään.</p>	<p>Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset teknisistä laitteista, joille on tehtävä tyyppitarkastus tai muu vaatimustenmukaisuuden varmentaminen, ja siihen liittyvästä menettelystä sekä laitteen mukana toimitettavien ohjeiden sisällöstä ja laitteeseen tehtävistä merkinnöistä.</p> <p>9 § Teknisen laitteen edelleen luovuttajan velvollisuudet</p> <p>Markkinoille luovutetun teknisen laitteen edelleen luovuttajan on osaltaan varmistettava, että laite on turvallisuuden kannalta siten vaatimustenmukainen kuin se oli markkinoille luovutettaessa. Lisäksi tulee varmistaa, että asianmukaiset ohjeet ovat laitteen mukana.</p> <p><i>10 a § Kielivaatimukset</i></p> <p><i>Teknisen laitteen mukana toimitettavien, turvallista käyttöä koskevien ohjeiden, tietojen ja merkintöjen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä. Lisäksi EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava suomen ja ruotsin kielellä.</i></p> <p><i>Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ohjeiden, tietojen ja merkintöjen sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen kielestä sekä mahdollisuudesta poiketa edellä 1 momentissa säädetystä yksikielisissä kunnissa.</i></p> <p>12 § Lain valvonta</p> <p>Tämän lain noudattamista <i>valvoo työsuojeluviranomainen</i> siten kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettussa laissa (44/2006) säädetään.</p> <p><i>Henkilönsuojain- ja köysiratalaitteistoasetuksen noudattamista valvoo työsuojeluviranomainen siten kuin henkilönsuojainasetuksen VI luvussa ja köysiratalaitteistoasetuksen V luvussa sekä 1 momentissa tarkoitettussa laissa säädetään. Työsuojeluviranomainen vastaa kyseisissä asetusten luvuissa markkinavalvontaviranomaiselle</i></p>
---	---

<p>Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja valvonnasta säädetään kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011).</p> <p>13 § Rangaistussäännös</p> <p>Valmistaja tai luovuttaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta <i>laiminlyö tässä laissa säädetyn velvollisuutensa</i>, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, <i>laiteturvallisuusrikkomuksesta</i> sakkoon.</p>	<p><i>ja jäsenvaltiolle tarkoitetuista tehtävistä.</i></p> <p>Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen tai olennaisessa määrin yksityisessä kulutuksessa käytettävien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja valvonnasta säädetään <i>erikseen</i>.</p> <p>13 § Rangaistussäännös</p> <p>Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo</p> <ol style="list-style-type: none">1) 4 §:n 1 momentissa tai 2 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia teknisen laitteen turvallisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta,2) 5 §:n 1 momentissa tai 2 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta osoittaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuus, koota tekniset asiakirjat, laatia asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet sekä varustaa tekninen laite vaaditulla merkinnällä,3) 6 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta liittää vaarallisen aineen nimi, vaaditut merkinnät ja käyttö- ja turvallisuusohjeet tekniseen laitteeseen,4) 7 §:ssä säädettyä henkilön, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella, velvollisuutta huolehtia teknisen laitteen turvallisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta,5) 7 §:ssä säädettyä henkilön, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella, velvollisuutta osoittaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuus, koota tekniset asiakirjat, laatia asianmukaiset käyttö- ja muut ohjeet sekä varustaa tekninen laite vaaditulla merkinnällä,6) 7 §:ssä säädettyä henkilön, joka luovuttaa teknisen laitteen omissa nimissään ensimmäistä kertaa markkinoille tai käyttöön Euroopan talousalueella, velvollisuutta liittää vaarallisen aineen nimi, vaaditut merkinnät ja käyttö- ja turvallisuusohjeet tekniseen laitteeseen, tai7) 9 §:ssä säädettyä edelleen luovuttajan velvollisuutta varmistua teknisen laitteen vaatimustenmukaisuudesta ja siitä, että asianmukaiset ohjeet ovat laitteen mukana,
--	---

	<p>on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, <i>laiteturvallisuusrikkomuksesta</i> sakkoon.</p> <p><i>Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, laiteturvallisuusrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo</i></p> <p>1) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 1 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa tuotteen vaatimustenmukaisuus,</p> <p>2) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat, suorittaa tai suorituttaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää CE-merkintä,</p> <p>3) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 4 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 4 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa sarjatuotannossa valmistetun tuotteen vaatimustenmukaisuus,</p> <p>4) henkilönsuojainasetuksen 8 artiklan 7 ja 8 kohdassa taikka köysiratalaitteistoasetuksen 11 artiklan 7 kohdassa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että tuotteen mukana tai saatavilla ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot tai asiakirjat,</p> <p>5) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 1 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita,</p> <p>6) henkilönsuojainasetuksen 10 artiklan 2 ja 4 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 13 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on huolehtinut vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelystä, teknisten asiakirjojen laatimisesta ja asianmukaisten merkintöjen tekemisestä, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä ja että mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat, tai</p> <p>7) henkilönsuojainasetuksen 11 artiklan 2 kohdassa tai köysiratalaitteistoasetuksen 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä jakelijan velvollisuutta</p>
--	---

<p>Rangaistus työturvallisuusrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 47 luvun 1 §:ssä.</p>	<p><i>varmistaa, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, mukana ovat asianmukaiset ohjeet, tiedot ja asiakirjat sekä siitä, että valmistaja ja maahantuojat ovat huolehtineet asianmukaisen merkintöjen tekemisestä,</i></p> <p>Rangaistus työturvallisuusrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 47 luvun 1 §:ssä.</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .</i></p> <p><i>Henkilönsuojaimet, jotka on saatettu markkinoille ennen 21 päivää huhtikuuta 2019 ja jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saavat jäädä markkinoille 21 päivän huhtikuuta 2019 jälkeen. Näihin henkilönsuojaimiin myönnetyt EY-tyyppitarkastustodistukset ja annetut hyväksymispäätökset ovat voimassa 21 päivään huhtikuuta 2023 saakka, ellei niiden voimassa olo päätty sitä ennen.</i></p> <p><i>Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut köysiratalaitteistojen osajärjestelmät tai turvakomponentit, jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saavat jäädä markkinoille tämän lain tultua voimaan. Näille turvakomponenteille myönnetyt todistukset ja annetut hyväksymispäätökset jäävät edelleen voimaan.</i></p> <p><i>Ennen tämän lain voimaantuloa asennetut köysiratalaitteistot, jotka ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia, saadaan ottaa käyttöön tämän lain tultua voimaan.</i></p>
---	--

2.

Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 47 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 § ja 47 luvun 8 §, sellaisina kuin ne ovat 44 luvun 1 § laissa 600/2013 ja 47 luvun 8 § laissa 397/2012 seuraavasti:

<p>44 luku 1 § Terveysrikos</p> <p>Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta</p> <p>1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) tai kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä <i>kasvinsuojeluaineasetus</i>,</p> <p>2) kuluttajaturvallisuuslain (920/2011),</p> <p>3) kemikaalilain (599/2013), kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä <i>REACH-asetus</i>, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008, jäljempänä <i>CLP-asetus</i>, tai biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012, jäljempänä <i>biosidiasetus</i>,</p> <p>4) kosmeettisista valmisteista annetun lain (492/2013) tai kosmeettisista valmisteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1223/2009,</p> <p>5) terveydensuojelulain (763/1994),</p> <p>6) elintarvikelain (23/2006) tai</p> <p>7) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan,</p>	<p>44 luku 1 § Terveysrikos</p> <p>Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta</p> <p>1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) tai kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä <i>kasvinsuojeluaineasetus</i>,</p> <p>2) kuluttajaturvallisuuslain (920/2011),</p> <p>3) kemikaalilain (599/2013), kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä <i>REACH-asetus</i>, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008, jäljempänä <i>CLP-asetus</i>, tai biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012, jäljempänä <i>biosidiasetus</i>,</p> <p>4) kosmeettisista valmisteista annetun lain (492/2013) tai kosmeettisista valmisteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1223/2009,</p> <p>5) terveydensuojelulain (763/1994),</p> <p>6) elintarvikelain (23/2006),</p> <p>7) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), tai</p> <p>8) <i>henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU)</i></p>
---	--

varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta kuluttajaturvallisuuslain taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti suorittaa, pitää myynnissä tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa kuluttajapalvelun siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

47 luku
8 §
Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *työnantajalla* sitä, joka työsuhteessa taikka virka- tai siihen rinnastettavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa teettää työtä, sekä sitä, joka tosiasiallisesti käyttää työnantajalle kuuluvaa päätösvaltaa;
- 2) *työnantajan edustajalla* työnantajana olevan oikeushenkilön lakimääräisen tai muun päättävän elimen jäsentä sekä sitä, joka työnantajan sijasta johtaa ja valvoo työtä;
- 3) *työntekijällä* sitä, joka on työsuhteessa taikka virka- tai siihen rinnastettavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa työnantajaan;
- 4) *työturvallisuusmääräyksillä* työturvallisuuslakiin, työterveyshuoltolakiin, eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin, laivaväen työ- ja asuin ympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annettuun lakiin tai muuhun työturvallisuutta koskevaan lakiin sisäl-

2016/425 II luvun, kun kyse on olennaisessa määrin yksityiseen kulutukseen tarkoitettusta henkilönsuojaimesta
taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta kuluttajaturvallisuuslain taikka sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti suorittaa, pitää myynnissä tai muutoin elinkeinotoimintansa yhteydessä luovuttaa kuluttajapalvelun siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

47 luku
8 §
Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *työnantajalla* sitä, joka työsuhteessa taikka virka- tai siihen rinnastettavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa teettää työtä, sekä sitä, joka tosiasiallisesti käyttää työnantajalle kuuluvaa päätösvaltaa;
- 2) *työnantajan edustajalla* työnantajana olevan oikeushenkilön lakimääräisen tai muun päättävän elimen jäsentä sekä sitä, joka työnantajan sijasta johtaa ja valvoo työtä;
- 3) *työntekijällä* sitä, joka on työsuhteessa taikka virka- tai siihen rinnastettavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa työnantajaan;
- 4) *työturvallisuusmääräyksillä* työturvallisuuslakiin, työterveyshuoltolakiin, eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin, laivaväen työ- ja asuin ympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annettuun lakiin tai muuhun työturvallisuutta koskevaan lakiin si-

<p>tyviä taikka tällaisen lain nojalla annettuja työn turvallisuutta tai terveellisyyttä koskevia säännöksiä, joita on noudatettava toisen suojelemiseksi.</p> <p>Mitä 1 ja 7 §:ssä säädetään työnantajan ja tämän edustajan vastuusta, sovelletaan vastaavasti muihin työturvallisuuslain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen töiden teettäjiin ja heidän edustajiinsa sekä saman lain 7 §:ssä ja eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuihin henkilöihin ja heidän edustajiinsa sekä laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun laivanisäntään ja tämän edustajaan.</p>	<p>sältyviä taikka tällaisen lain nojalla annettuja työn turvallisuutta tai terveellisyyttä koskevia säännöksiä, joita on noudatettava toisen suojelemiseksi, <i>sekä henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/425 II lukuun, kun kyse on olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitusta henkilönsuojaimesta, ja köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/424 II lukuun sisältyviä säännöksiä.</i></p> <p>Mitä 1 ja 7 §:ssä säädetään työnantajan ja tämän edustajan vastuusta, sovelletaan vastaavasti muihin työturvallisuuslain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen töiden teettäjiin ja heidän edustajiinsa sekä saman lain 7 §:ssä ja eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuihin henkilöihin ja heidän edustajiinsa, laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun laivanisäntään ja tämän edustajaan <i>sekä edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettun henkilönsuojaimia koskevan asetuksen II luvussa ja köysiratalaitteistoja koskevan asetuksen II luvussa tarkoitettuihin valmistajiin, maahantuojiin ja jakelijoihin.</i></p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.</i></p>
---	---

4.

Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

<p>1 § Soveltamisala</p> <p>Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyro-</p>	<p>1 § Soveltamisala</p> <p>Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyro-</p>
--	--

<p>teknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016) ja räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.</p> <p>Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä <i>NLF-asetus</i>, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.</p>	<p>teknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016) ja <i>kuluttajien käyttöön tarkoitettujen henkilönsuojainten vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (.../2018)</i> soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.</p> <p>Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä <i>NLF-asetus</i>, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.</p> <p><i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20</i></p>
---	--